

איפיון ובחינת צרכי הנגשה קוגניטיבית של אנשים עם מש"ה במרחב הציבורי

דו"ח מחקר מסכם

מוגש ע"י 'מכלול', יחידת הערכה ומחקר
קרן שלום

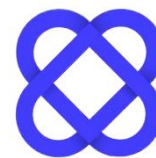
חוקרת ראשית: ד"ר עדי לוי-ורד

שותפים לביצוע הסקר:

- שרון גנות, מנהלת ידע ומחקר, קרן שלום
- ריבה מוסקל, מנכ"לית קרן שלום
- אורנית אבידן זיו, מנהלת המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית, אגודת עמי.
- טלי אלון, לשעבר מנהלת תחום תכניות בקהילה, שירות משפחה וקהילה, אגף בכיר קהילה, משרד הרווחה והביטחון החברתי

תודה מיוחדת למכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית על הנחיית הסדנאות, פיתוח הכלים בפישוט לשוני וסיוע באיסוף השאלונים.

מאי 2023

תוכן עניינים

2	תקציר מנהלים
6	פרק א': רקע ושיטת המחקר
9	פרק ב': משתתפי המחקר
14	פרק ג': תוצאות המחקר
40	פרק ד': מצגת להצגת עיקרי הממצאים
55	פרק ה': תובנות והמלצות
56	נספחים
57	נספח מס' 1א: טופס הסכמה מדעת לאפוטרופוס (בערבית)
58	נספח מס' 1ב: טופס הסכמה מדעת לאפוטרופוס (בערבית)
59	נספח מס' 2א: טופס הסכמה מדעת למקבל השירות המשתתף במחקר (בערבית)
61	נספח מס' 2ב: טופס הסכמה מדעת למקבל השירות המשתתף במחקר (בערבית)
63	נספח מס' 3א: שאלון צרכי הנגשת מידע במרחבים ציבוריים בקהילה - עבור אנשים עם מש"ה (בערבית)
71	נספח מס' 3ב: שאלון צרכי הנגשת מידע במרחבים ציבוריים בקהילה - עבור אנשים עם מש"ה (בערבית)
79	נספח מס' 4א: מסמך נלווה לשאלון (סמלים מותאמים עבור המרואייין) – בערבית
101	נספח מס' 4ב: מסמך נלווה לשאלון (סמלים מותאמים עבור המרואייין) – בערבית
123	נספח מס' 5א: חוברת הנחיות למעביר השאלון (בערבית)
131	נספח מס' 5ב: חוברת הנחיות למעביר השאלון (בערבית)
139	נספח מס' 6: מועדי הסדנאות שהתקיימו במסגרות ומספר אנשי הצוות שהשתתפו בהן
140	נספח מס' 7: מכתב תודה (בפישוט לשוני) למשתתפי המחקר

תקציר מנהלים

רקע

הערכת הנושא של הנגשת מידע ברשויות עבור אנשים עם מש"ה, התפתח מתוך הצורך של פורום הרשויות הגדולות בארץ, להבין את הצרכים הקיימים לאנשים עם מוגבלות ומול כך לפתח אמצעים להנגשה קוגניטיבית לאנשים עם מוגבלות ברחבי הארץ, זאת ברוח "חוק שוויון הזכויות לאנשים עם מוגבלות" וחוק "תקנות הנגישות". מוקד המחקר הוא ללמוד מפי אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית על המידה והאופן בו הם מתניידים במקומות שונים במרחב הציבורי, על צרכיהם בהקשר זה ועל אמצעי הנגשה המסייעים להם.

מטרתו של הסקר הנוכחי הייתה לבחון ולאמוד את הצרכים של אנשים עם מש"ה בתחום הנגשת המידע ברשות המקומית בה הם מתגוררים (במרחבים הציבוריים), תוך התייחסות למספר היבטים מרכזיים:

- א. בחינת השירותים שהם צורכים
- ב. אופני ההגעה לשירותים השונים
- ג. אמצעי הנגשת מידע להם הם נדרשים

שיטת המחקר

המחקר הנוכחי נעשה בשיטת המחקר המשולבת (Mix-method), תוך איסוף נתונים כמותיים לצד נתונים איכותניים. מאחר ואוכלוסיית המחקר היתה אנשים עם מש"ה, אזי מרבית השאלות היו עם אפשרויות תשובה נתונות או כאלה בעלות תשובה קצרה מאוד. כמו כן, ניתנה חשיבות רבה הן להנגשת השאלונים והן להדרכת הצוות אשר הקריא וסייע למשתתפים להשיב על השאלונים.

אוכלוסיית המחקר היתה אנשים עם מש"ה אשר חיים בקהילה וצורכים שירותים במרחבים הציבוריים ברשויות השונות. במטרה לייצג במידה טובה את אוכלוסיית המחקר, נבחר מדגם של מסגרות לאנשים עם מש"ה, בהם מקבלי שירות מחברות שונות (יהודים/ערבים), בגילאים שונים (החל מ-21), ממגדרים שונים (נשים/גברים) ואשר גרים במחוזות שונים. נעשה מאמץ רב לייצג קבוצות שונות באוכלוסיה, וכן לדגום כמות גדולה של אנשים עם מש"ה אשר חיים בקהילה, על מנת לייצג נאמנה את אוכלוסיית המחקר. אכן, בסופו של דבר השתתפו במחקר 149 אנשים עם מש"ה, נשים וגברים, בגילאים שונים, מ-12 מסגרות שונות ברחבי הארץ הממוקמות במחוזות שונים, חלקן שייכות לחברה היהודית וחלקן לחברה הערבית..

כלי המחקר ששימש לצורך איסוף נתוני המחקר הנוכחי הינו שאלון (ראה נספחים 3א בשפה העברית ו-3ב בשפה הערבית) אשר פותח על ידי יחידת 'מכלול' בשיתוף צוות ההיגוי של המחקר והמכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית.

השאלון עבר פישוט והנגשה קוגניטיבית על ידי המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית באגודת עמי. השאלון מורכב משלושה חלקים מרכזיים:

חלק א' - שאלות רקע על האדם עם המוגבלות השכלית.

חלק ב' – הוצגה בפני האדם עם מש"ה רשימת של 19 סוגי מקומות במרחב הציבורי

חלק ג' – הוצגה בפניהם רשימה של אמצעי הנגשת מידע

בנוסף לשאלון עצמו קיבל כל מדריך מסמך נלווה לשאלון ובו סמלים מותאמים עבור המרואיין, על מנת לסייע לו להבין ולהשיב על השאלון.

ממצאים עיקריים ודין

במחקר השתתפו 149 מקבלי שירות מ-12 מסגרות, מתוכם 3 מסגרות ערביות ו-9 יהודיות (כ-75% משתתפים יהודים וכ-25% משתתפים ערבים) ומגוון מחוזות (15% צפון, 12% דרום, 38% ירושלים והשפלה ו-35% מרכז). כמו כן, כשליש מהמשתתפים במחקר היו נשים וכשני שלישי גברים. מבחינת התפלגות הגיל, כשליש מהמשיבים הם בגילאי 20-30, כרבע בגילאי 31-40 והיתר מבוגרים יותר. כשני שלישי ממשתתפי המחקר גרים בבית, וכמחצית מהמשתתפים יודעים לקרוא. לפי דיווח המדריכים של המשתתפים, כמחצית ממקבלי השירות שהשתתפו מתניידים במרחב הציבורי רק עם ליווי, כרבע מסתובבים לבד וכרבע מסתובבים לעיתים עם ליווי ולעיתים לבד.

הממצאים מצביעים על כך שהמקומות אליהם מגיעים המשתתפים במידה הרבה ביותר הם סופר-מרקט, קופת-חולים/בית-מרקחת, קניון/מרכז-קניות, מסעדה/בית-קפה, פארק/גן-שעשועים ואירועים שונים (חגים, פעילויות ועוד). כאשר הדפוס השכיח ביותר להגעה למקומות במרחב הציבורי הוא באמצעות הרכב הפרטי של משפחות המשתתפים או ברגל.

כ-40% מהמשתתפים מגיעים במידה רבה לסופר מרקט, לקניון או מרכזי קניות ולקופת החולים (או בית מרקחת). מבין אלה, מרביתם מגיעים ברגל או באוטו, כאשר כ-20% מגיעים למרכזי-קניות גם באוטובוס. מרבית המשתתפים מגיעים למקומות הללו עם מלווה (כ-70%), ורק כ-16% מגיעים לבד.

כרבע מהמשתתפים מגיעים במידה רבה למסעדות/בתי-קפה, לפארקים ולמתקני ספורט, למתנ"ס, לאירועים ופעילויות, ולבית כנסת/מסגד/כנסיה. מבין אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים ברגל או באוטו, כאשר למסעדות/בתי-קפה, אירועים ומתנ"סים הם מגיעים יותר ברכב, לעומת פארקים/גני-שעשועים, מתקני-ספורט ובתי כנסת/מסגד/כנסיה – אליהם מגיעים בעיקר ברגל. מתוך אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים עם מלווה.

כ-15% מהמשתתפים מגיעים במידה רבה להיכל התרבות, לקולנוע, למועדון החברתי, לחוף הים/טיילת, לבריכה, ולבנק. מבין אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים באוטו ועם מלווה. כ-5% מהמשתתפים מגיעים במידה רבה לספרייה, למוזיאון, לביטוח לאומי ולמועצה/עירייה. מבין אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים באוטו, כאשר למוזיאון חלקם מגיעים גם באוטובוס. במרבית המקרים הם יגיעו עם מלווה ולא לבד. עוד עולה מן הממצאים כי אמצעי ההנגשה המסייעים לאנשים עם מש"ה להתמצא, להתנייד ולפעול

במרחב הציבורי הנמצאו בשכיחות הגבוהה ביותר הן: אדם שמסביר (87%), רמקול שאפשר לשמוע בו הסבר (75%), שלטים (70%).

כמו כן, ניתן לראות מן הממצאים כי המשתתפים במחקר מסתייעים במידה רבה ביותר במשפחותיהם או במדריכים המלווים אותם ($f=29$), אך במידה רבה גם באנשים שנמצאים באותו המרחב ומסייעים להם (כגון מוכרים, מזכירות, רכזת מועדון, ועוד) ואף בשלטים/תמונות שנמצאים במרחב ($f=20$). בשכיחות פחותה יותר אך עדיין משמעותית ציינו המשתתפים כי מה שעוזר להם זה להסתכל/להקשיב למרחב שבו הם נמצאים ולזהות דברים שמוכרים ומכונים אותם ($f=15$) או להקשיב לרמקול/סרט/אדם שמסביר להם מה לעשות באותו המרחב הציבורי בו הם נמצאים ($f=14$). בנוסף ניתן ללמוד מן הממצאים כי מי שיודע לקרוא נוטה להגיע יותר לבריכה ולבנק, אולם פחות למקומות דתיים, מאשר שלא יודע לקרוא.

ממצאי הסקר מראים כי אמצעי ההנגשה בדמות דף עם הסבר ואתר אינטרנט, יעילים למי שיודע לקרוא יותר מאשר למי שלא יודע לקרוא.

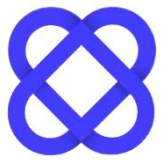
בהסתכלות מגזרית ממצאי הסקר מראים כי משתתפי המחקר מהחברה היהודית נוטים יותר מאלה החברה הערבית להגיע ברגל למרכזי קניות/קניונים, לחוף הים/נמל/טיילת, ולפארק/גן שעשועים. וכי משתתפים מהחברה היהודית נוטים להגיע לבריכה יותר מאשר מהחברה הערבית (22% לעומת 5%). בנוסף, שלטים, דפי הסברים והודעות SMS נמצאו כמסייעים יותר למשתתפי החברה הערבית מאשר ליהודית. עם זאת, לגבי סרט קצר עם הסבר, הממצא הפוך.

בהסתכלות על הממצאים מבחינת אופי המגורים נמצא כי, משתתפי המחקר אשר גרים בדירות נוטים יותר מאשר אלה הגרים בהוסטל או בבית להגיע ברגל למסעדות/בתי-קפה, לספרייה ולביטוח הלאומי. כשבוחנים את ממצאי הסקר מנקודת מבט מגדרית עולה כי המשתתפים הגברים נוטים להגיע למוסדות דתיים (בית כנסת, מסגד או כנסייה) יותר מאשר הנשים (43% לעומת 9%).

מסקנות תובנות והמלצות

במפגש בו הוצגו ממצאי ההערכה בפני צוות קרן שלם וועדת ההיגוי למחקר הערכה זה, עלו מספר תובנות והמלצות. ראשית, ניכר כי לעצם המהות והביצוע של מחקר בסדר גודל כזה בקרב מקבלי שירות – קיימת חשיבות רבה מאוד, אשר העמידה את מקבלי השירות עצמם במרכז. כלומר, המחקר מיישם הלכה למעשה את תפיסת "האדם במרכז".

המחקר מלמד אותנו היכן מקבלי השירות מתנהלים במרחב הציבורי, באיזו שכיחות וכיצד מתניידים, מה שיכול לעזור חשיבה ודיון בנוגע למענים שניתן לספק ברשויות.

להלן התובנות וההמלצות שעלו:

יש לחשוף את ממצאי הסקר לרשויות המקומיות כדי שיוכלו להשתמש בנתונים. ממצאי ההערכה מאוששים מחקרית ומספקים תמונת מצב רחבה, אשר יכולה להוות כלי עזר עבור הרשויות, ובכך לתרום להם תרומה משמעותית.

ניתן לחשוב על פיתוח קולות קוראים המבוססים על ממצאי המחקר, באמצעותם קרן שלם תוכל לסייע ולתרום לרשויות. הדבר יעניק לרשויות חופש בחירה היכן, איפה וכיצד ניתן לספק מענה ברשות הספציפית שלהם.

הממצאים מלמדים כי מרבית המקומות הציבוריים אליהם מגיעים אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, במידה הרבה ביותר, הם: סופר-מרקט, קופת-חולים/בית-מרקחת, קניון/מרכז-קניות. הצוות הבכיר של קרן שלם ידון באפשרות להוציא פניה רשמית למקומות אלו עם קריאה להנגשת המידע עבור מקבלי השירות.

תיבדק האפשרות להציג את ממצאי הסקר בכנס ראשי רשויות במוני אקספו.

פרק א': רקע ושיטת המחקר

רקע ומטרות המחקר

הערכת הנושא של הנגשת מידע ברשויות עבור אנשים עם מש"ה, התפתח מתוך הצורך של פורום הרשויות הגדולות בארץ, להבין את הצרכים הקיימים לאנשים עם מוגבלות ומול כך לפתח אמצעים להנגשה קוגניטיבית לאנשים עם מוגבלות ברחבי הארץ, זאת ברוח "חוק שוויון הזכויות לאנשים עם מוגבלות" וחוק "תקנות הנגישות". מוקד המחקר הוא ללמוד מפי אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית על המידה והאופן בו הם מתניידים במקומות שונים במרחב הציבורי, על צרכיהם בהקשר זה ועל אמצעי ההנגשה המסייעים להם.

סקר רחב זה הוא המשך לסקר קודם שהופנה לבעלי תפקידים וקובעי מדיניות ברשויות (רכזי נגישות, מנהלי תחום מש"ה, עו"סים תחום מש"ה, מנהלי אגפי רווחה ומחזיקי תיק הרווחה), הסקר נערך בשנת 2019 על ידי יחידת מכלול ובו נבחנו האמצעים הקיימים ברשות להנגשת מידע, וכן האמצעים החסרים והנדרשים לרשויות לטובת הנגשת מידע. [לעיון בממצאי הסקר >](#)

מטרתו של הסקר הנוכחי היא לבחון ולאמוד את הצרכים של אנשים עם מש"ה בתחום הנגשת המידע ברשות המקומית בה הם מתגוררים (במרחבים הציבוריים), תוך התייחסות למספר היבטים מרכזיים:

- ד. בחינת השירותים שהם צורכים
- ה. אופני ההגעה לשירותים השונים
- ו. אמצעי הנגשת מידע להם הם נדרשים

טרם העברת הסקר, ניתנה לכל אנשי צוות המסגרות אשר לקחו חלק במחקר, הרצאה בנושא הנגשת מידע, אשר ניתנה על ידי המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית, במימון קרן שלם (ראה רשימת מועדי הסדנאות וכמות אנשי הצוות שהשתתפו בהן בנספח מס' 6).

שיטת המחקר

אופי המחקר

המחקר הנוכחי נעשה בשיטת המחקר המשולבת (Mix-method), תוך איסוף נתונים כמותיים לצד נתונים איכותניים. מאחר ואוכלוסיית המחקר היתה אנשים עם מש"ה, אזי מרבית השאלות היו עם אפשרויות

תשובה נתונות או כאלה בעלות תשובה קצרה מאוד. כמו כן, ניתנה חשיבות רבה הן להנגשת השאלונים והן להדרכת הצוות אשר הקריא וסייע למשתתפים להשיב על השאלונים.

אוכלוסיית המחקר והמדגם

אוכלוסיית המחקר היתה אנשים עם מש"ה אשר חיים בקהילה וצורכים שירותים במרחבים הציבוריים ברשויות השונות. במטרה לייצג במידה טובה את אוכלוסיית המחקר, נבחר מדגם של מסגרות לאנשים עם מש"ה, בהם מקבלי שירות מחברות שונות (יהודים/ערבים), בגילאים שונים (החל מ-21), ממגדרים שונים (נשים/גברים) ואשר גרים במחוזות שונים. נעשה מאמץ רב לייצג קבוצות שונות באוכלוסיה, וכן לדגום כמות גדולה של אנשים עם מש"ה אשר חיים בקהילה, על מנת לייצג נאמנה את אוכלוסיית המחקר. אכן, בסופו של דבר השתתפו במחקר 149 אנשים מש"ה, נשים וגברים, בגילאים שונים, מ-12 מסגרות שונות ברחבי הארץ הממוקמות במחוזות שונים, חלקן שייכות לחברה היהודית וחלקן לחברה הערבית. הרחבה ותיאור מדגם המחקר מוצגים בפרק ב' של דו"ח זה.

כלי המחקר

כלי המחקר ששימש לצורך איסוף נתוני המחקר הנוכחי הינו שאלון (ראה נספחים 3א בשפה העברית ו-3ב בשפה הערבית) אשר פותח על ידי יחידת 'מכלול' בשיתוף צוות ההיגוי של המחקר והמכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית. פיילוט לשאלון נעשה עם אנשים עם מש"ה, כחלק מתהליך הפיילוט הלשוני על ידי המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית באגודת עמי. השאלון עוסק באיתור הצרכים של האדם עם המוגבלות השכלית, בדגש על הנגשת מידע לצורכי התמצאות וניידות בסביבת מגוריו. השאלון מולא על ידי האדם עם מש"ה בסיוע המדריכים שלו במסגרת. השאלון עבר פישוט והנגשה קוגניטיבית על ידי המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית באגודת עמי. השאלון מורכב משלושה חלקים מרכזיים:

- חלק א' - שאלות רקע על האדם עם המוגבלות השכלית.
- חלק ב' – הוצגה בפני האדם עם מש"ה רשימת של 19 סוגי מקומות במרחב הציבורי (סופר מרקט, מסעדות/בתי קפה, קופת חולים/רופא/בית מרקחת, בנק, ביטוח לאומי, עירייה, בית כנסת/מסגד/כנסייה, ספרייה, מוזיאון, היכל תרבות, בית קולנוע, קניון/מרכזי קניות, מתקני ספורט, גינה ציבורית, בריכה, פארקים/גני שעשועים, חוף ים/נמל/טיילת, אירוע/פעילות קהילתית, מתנ"ס/מרכז חוגים, מועדון חברתי) והוא התבקש עבור כל מקום לציין האם הוא נוהג לבקר בו, אם כן – כיצד מגיע? (ברגל, באוטובוס, ברכבת, במונית, או שמישהו מסיע אותו לשם באוטו), והאם צריך ליווי או שיכול לבד? (בסוף ניתנה לו האפשרות לציין מקום שלא צויין בשאלון אך הוא מגיע אליו).

- חלק ג' – הוצגה בפניהם רשימה של אמצעי הנגשת מידע (שלט, אתר אינטרנט, דף מידע, הודעת אס.אם.אס, מישהו שיחכה שם ויסביר לך) והם נשאלו האם כל אחד מהאמצעים הללו יכול לעזור להם להתמצא במקום אליו הגיעו?

בנוסף לשאלון עצמו קיבל כל מדריך מסמך נלווה לשאלון (ראה נספחים 4א בשפה העברית ו-4ב בשפה הערבית) ובו סמלים מותאמים עבור המראיין, על מנת לסייע לו להבין ולהשיב על השאלון.

אופן איסוף הנתונים

השאלונים הועברו לאנשים עם מש"ה באופן ידני, באמצעות ראיון מובנה, על ידי המדריכים של מקבלי השירות במסגרות שהשתתפו. זאת לאחר פנייה למסגרות שנדגמו וקבלת כל האישורים הנדרשים טרם הפנייה לאנשים עצמם. כמו כן, במסגרת ההרצאה של המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית, תודרכו המדריכים כיצד לבצע את הראיונות (מילוי השאלונים) עם מקבלי השירות. המדריכים אף קיבלו חוברות הנחייה שבהם מוסבר כיצד נכון להעביר את השאלונים למקבלי השירות (ראה נספחים 5א בשפה העברית ו-5ב בשפה הערבית)

טרם מילוי השאלונים, הקריאו לכל משתתף טופס הסכמה מדעת עליו הם התבקשו לחתום (ראה נספחים 2א בשפה העברית ו-2ב בשפה הערבית). בטופס ההסכמה נאמר להם כי הם אינם מחוייבים להשתתף בתהליך המחקר, כי זכותם לפרוש בכל עת, וכי אי-השתתפות במחקר לא תפגום בשרותים הניתנים להם. בנוסף, נכתב כי כל המידע שיאסף במהלך המחקר הינו אנונימי וישמש למטרות המחקר בלבד, כלומר ישמש אך ורק את החוקרים לצורך המחקר, ושמותיהם לא יחשפו ולא יועברו לאף גורם נוסף. בנוסף לטופס ההסכמה עליו חתמו המשתתפים, התבקשו גם ההורים/אפוטרופוסים של המשתתפים לחתום על טופס הסכמה להשתתפות בנם/בתם (ראה נספחים 1א בשפה העברית ו-1ב בשפה הערבית). לאחר מילוי השאלונים, הם נשלחו לצוות יחידת 'מכלול', אשר הקליד וניתח את הנתונים.

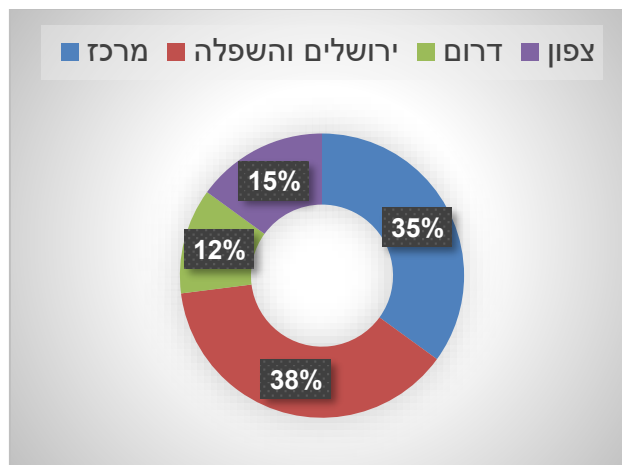
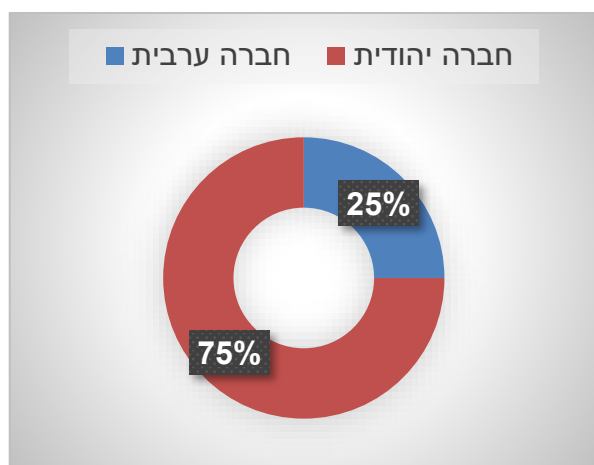
בסיום הליך איסוף הנתונים נשלח לכל אחד ממקבלי השירות שהשתתפו במחקר מכתב תודה (בפישוט לשוני) כהוקרה על השתתפותו במחקר (מכתב התודה מצורף בנספח 7).

פרק ב': משתתפי המחקר

במחקר השתתפו 149 מקבלי שירות מ- 12 מסגרות, מתוכם 3 מסגרות ערביות ו- 9 יהודיות (כ- 75% משתתפים יהודים וכ- 25% משתתפים ערבים) וממגוון מחוזות (15% צפון, 12% דרום, 38% ירושלים והשפלה ו- 35% מרכז). כמו כן, כשליש מהמשתתפים במחקר היו נשים וכשני שלישי גברים. מבחינת התפלגות הגיל, כשליש מהמשיבים הם בגילאי 20-30, כרבע בגילאי 31-40 והיתר מבוגרים יותר. כשני שלישי ממשתתפי המחקר גרים בבית, וכמחצית מהמשתתפים יודעים לקרוא. לפי דיווח המדריכים של המשתתפים, כמחצית ממקבלי השירות שהשתתפו מתניידים במרחב הציבורי רק עם ליווי, כרבע מסתובבים לבד וכרבע מסתובבים לעיתים עם ליווי ולעיתים לבד. התפלגות השכיחויות של משתני הרקע השונים מוצגים להלן באמצעות לוחות ותרשימים.

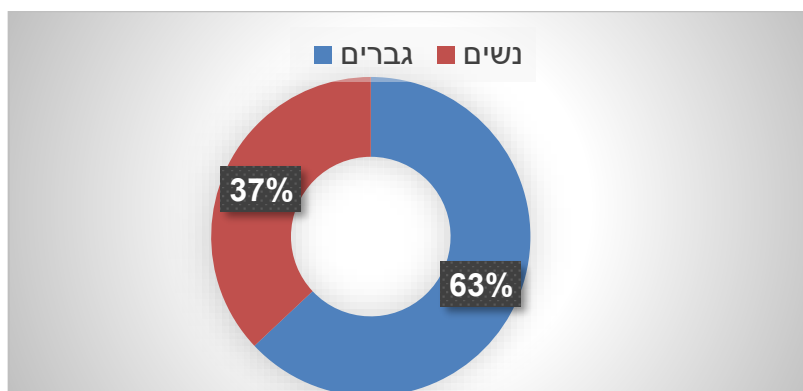
התפלגות משתתפי המחקר לפי מסגרות, חברות (יהודית/ערבית), ומחוזות:

מחוז	חברה	המסגרת	שכיחות	שכיחות יחסית	סה"כ לפי מחוז
צפון	יהודית	מע"ש חדרה	6	4.0%	כ- 15%
	ערבית	מע"ש כפר קרע, מעונות סאלם	12	8.1%	
	ערבית	מע"ש עוספיה, אלווין	4	2.7%	
דרום וירושלים והשפלה	יהודית	מע"ש יחדיו באר שבע	18	12.1%	כ- 38%
	יהודית	מע"ש אשדוד	16	10.7%	
	יהודית	תעסוקה נתמכת אשדוד	20	13.4%	
	יהודית	מע"ש עלי שיח אשדוד	4	2.7%	
מרכז	יהודית	מרכז תעסוקה אלווין סבא ירושלים	16	10.7%	כ- 35%
	יהודית	מע"ש לוד	15	10.1%	
	יהודית	מרכז קשת חולון, אלווין	7	4.7%	
	יהודית	מ. תעסוקה לב רבקה אוהל שרה ב"ב	9	6.0%	
	ערבית	מע"ש טייבה, צ'יימס	22	14.8%	
		סה"כ	149	100.0%	

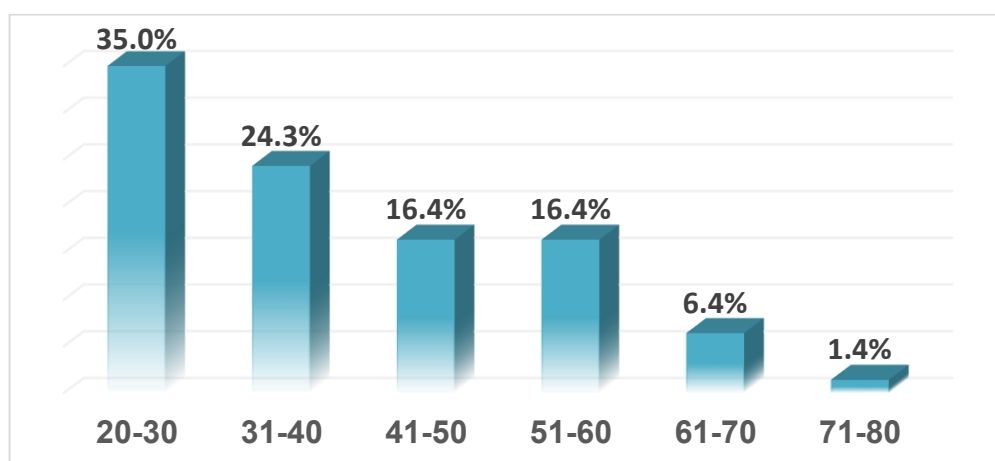
התפלגות המשתתפים לפי מגדר (נשים/גברים):

מגדר	שכיחות	שכיחות יחסית
נשים	89	37.3%
גברים	53	62.7%
לא השיבו	7	
סה"כ	149	100.0%

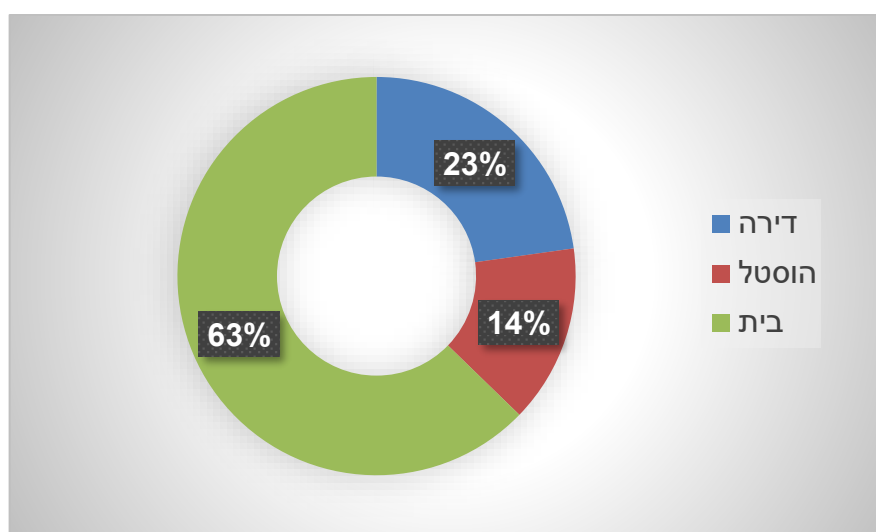
התפלגות המשתתפים לפי גיל (בקטגוריות):

גיל	שכיחות	שכיחות יחסית
20-30	49	35.0%
31-40	34	24.3%
41-50	23	16.4%
51-60	23	16.4%
61-70	9	6.4%
71-80	2	1.4%
לא השיבו	9	
סה"כ	149	100.0%

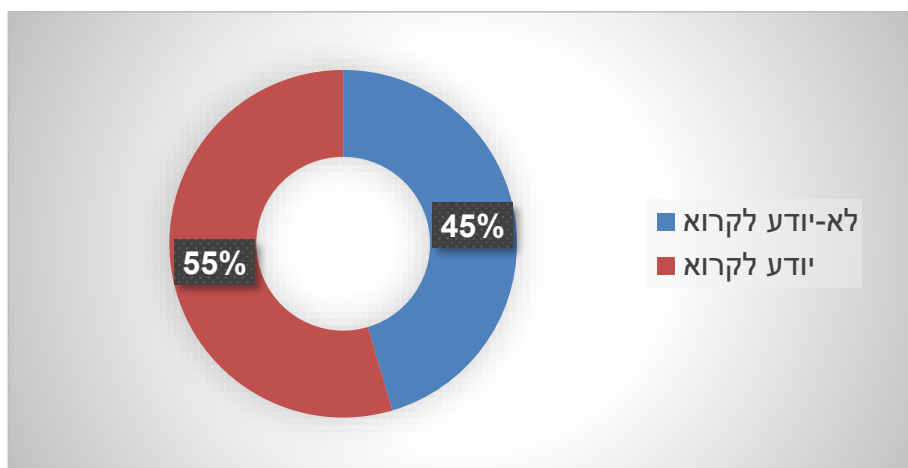
התפלגות המשתתפים לפי סוג מגורים (בית/הוסטל/דירה):

סוג מגורים	שכיחות	שכיחות יחסית
בית	91	62.8%
הוסטל	21	14.5%
דירה	33	22.8%
לא השיבו	4	
סה"כ	149	100.0%

התפלגות המשתתפים לפי יכולת קריאה (יודע/לא-יודע לקרוא):

יכולת קריאה	שכיחות	שכיחות יחסית
יודע לקרוא	64	55.4%
לא-יודע לקרוא	74	44.6%
לא השיבו	11	

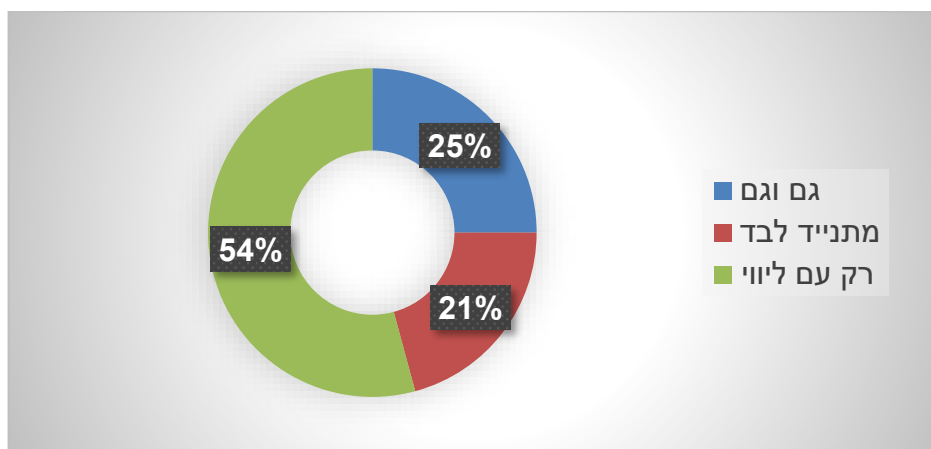

שאלה עבור המדריך : ככל הידוע לך, האם האדם מסתובב בישוב לבד, או רק עם ליווי? אנא בחר באפשרות המתאימה:

- א. מסתובב לבד
- ב. רק עם ליווי
- ג. בחלק מהמקומות מסתובב לבד ובחלק עם ליווי

התפלגות תשובות המדריכים לגבי משתתפי המחקר:

כיצד מסתובב האדם בישוב?	שכיחות	שכיחות יחסית
רק עם ליווי	78	54.2%
מתנייד לבד	30	20.8%
גם וגם	36	25.0%
לא השיבו	5	
סה"כ	149	100.0%

במידה והשיב המדריך כי "בחלק מהמקומות מסתובב לבד ובחלק עם ליווי" התבקש המדריך לציין באילו מקומות הוא חושב שהאדם מסתובב לבד?

להלן תשובות 34 המדריכים שהשיבו על שאלה זו:

קטגוריות	ציטוטים	שכיחות הקטגוריה
הולך לסופר/מכולת/קניון	"לפעמים הולכת למכולת לקנות חלב ולחמנייה", "ילך לסופרמרקט לבד", "סופרמרקט", "לסופר לבד", "מסלול הליכה/ספורט", "...וסופרמרקט"	14

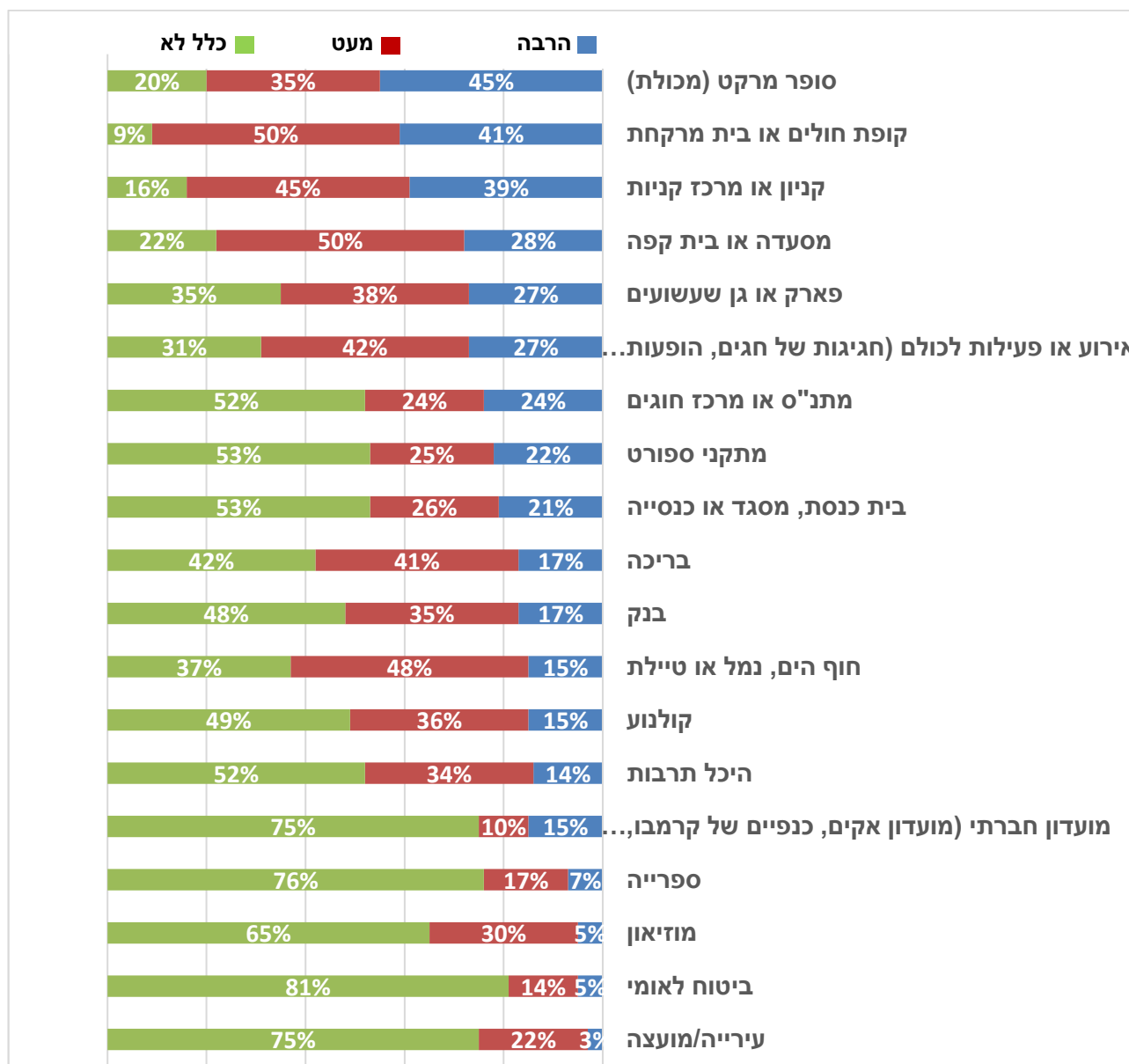

שכיחות הקטגוריה	ציטוטים	קטגוריות
	בשכונה, "...ולמכולת", "סופרמרקט", "סופר, קניון...", "קניות", "שוק", "מכולת", "לחנות טלפונים"	
8	"מסלול הליכה/ספורט בשכונה", "לפארק מתחת לבית שלו", "לפעילויות אחר הצהריים ועוד", "מגיע לבד למתנס", "למועדון", "פארק, קולנוע", "קולנוע", "לחגיגות"	לפארק/פעילות גופנית/פנאי
6	"לבד לעבודה", "לעבודה", "לעבודה...", "לעבודה", "לעבודה בעיקר לבד", "לעבודה..."	לעבודה
5	"לחברות", "לאח שלו ואמא שלו", "להורים", "לאמא", "לבן שלה"	לחבר/חברה או משפחה
3	"להוסטל/דירה נוסעת לבד בתחבורה ציבורית", "ומהדירה לבית שלה", "להוסטל לפגוש חברות"	להוסטל/דירה/בית
2	"הוא יכול ללכת לחדרה", "הולך לעיר לבד"	לעיר
8	"להוריד את הכלב", "הלכה עם בן זוגה לבית הקפה", "לבנק", "לקופת חולים", "בבנין בו מתגוררת הולכת לבד", "בנק", בית כנסת"	אחר

פרק ג': תוצאות המחקר

תוצאות המחקר הראשונות שיוצגו הן אלה המתייחסות למידה שבה מגיעים המשתתפים למקומות שונים במרחב הציבורי. להלן תרשים המסכם את הממצאים הנוגעים לכך (כחול=הרבה, אדום=מעט, ירוק=כלל לא).

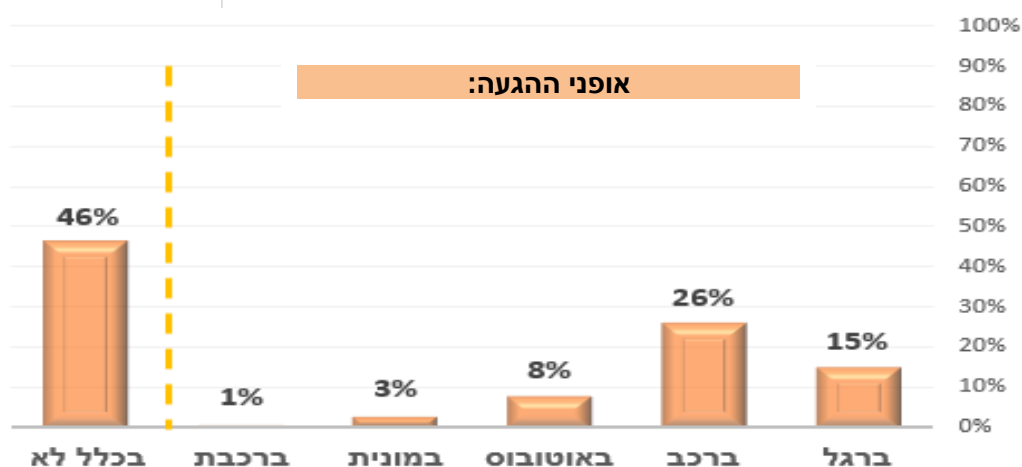
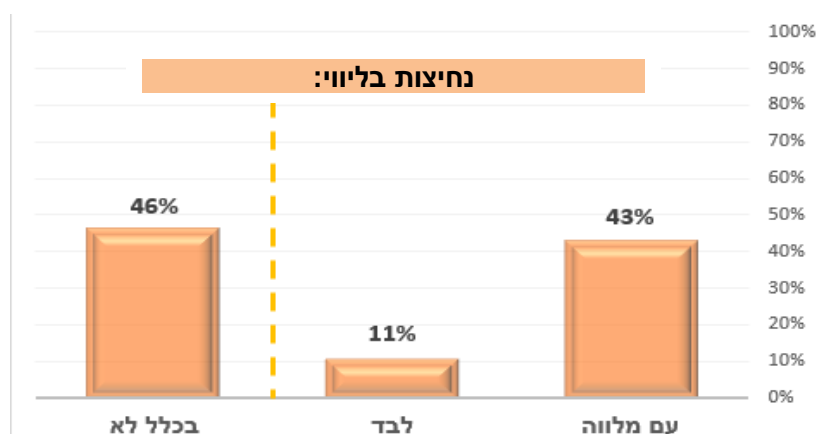
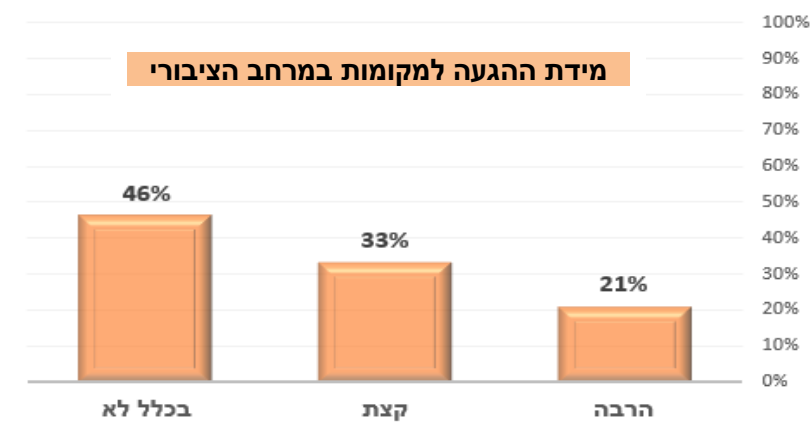
המידה שבה המשתתפים מגיעים למקומות שונים במרחב הציבורי (הרבה/מעט/כלל לא):

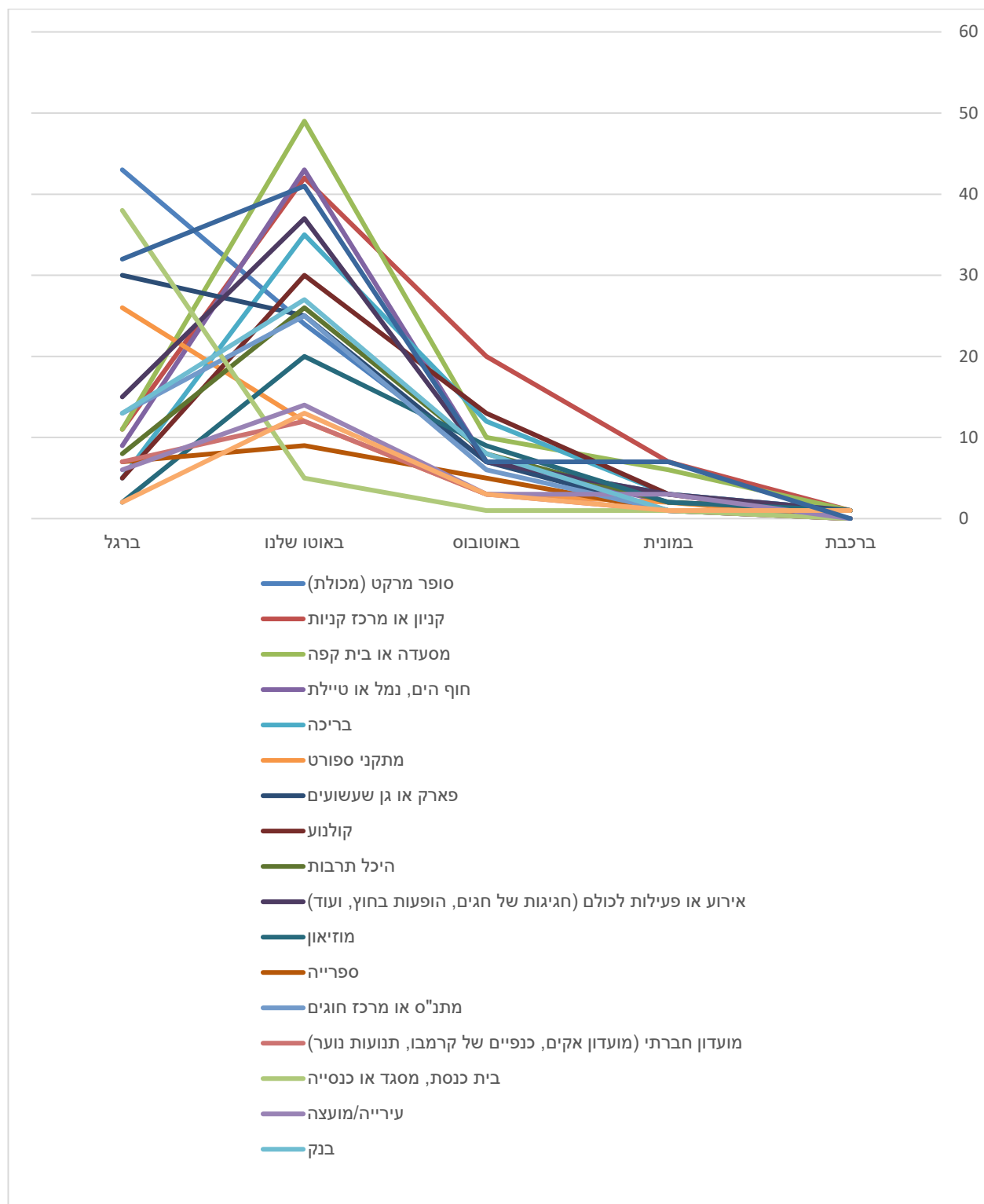
הממצאים מצביעים על כך שהמקומות אליהם מגיעים המשתתפים במידה הרבה ביותר הם סופר-מרקט, קופת-חולים/בית-מרקחת, קניון/מרכז-קניות, מסעדה/בית-קפה, פארק/גן-שעשועים ואירועים שונים (חגים, פעילויות ועוד).

ממצאים כלליים (ללא חלוקה למקומות הספציפיים במרחב הציבורי)

להלן יוצגו באופן כללי (ממוצע על פני כלל המקומות שביקשנו מהם לדרג), את המידה שבה המשתתפים ציינו כי הם מגיעים למקומות שונים, את האופן בו הם מגיעים, ואת הנחיצות בליווי (יש לשים לב כי "בכלל לא" הכוונה שכלל לא מגיעים למקומות במרחב ולכן לא נשאלו על השאלה):

להלן גרף המציג את כלל המקומות שהוצגו למשתתפים ואת שכיחות ההגעה אליהם באמצעים שונים (ב- %):

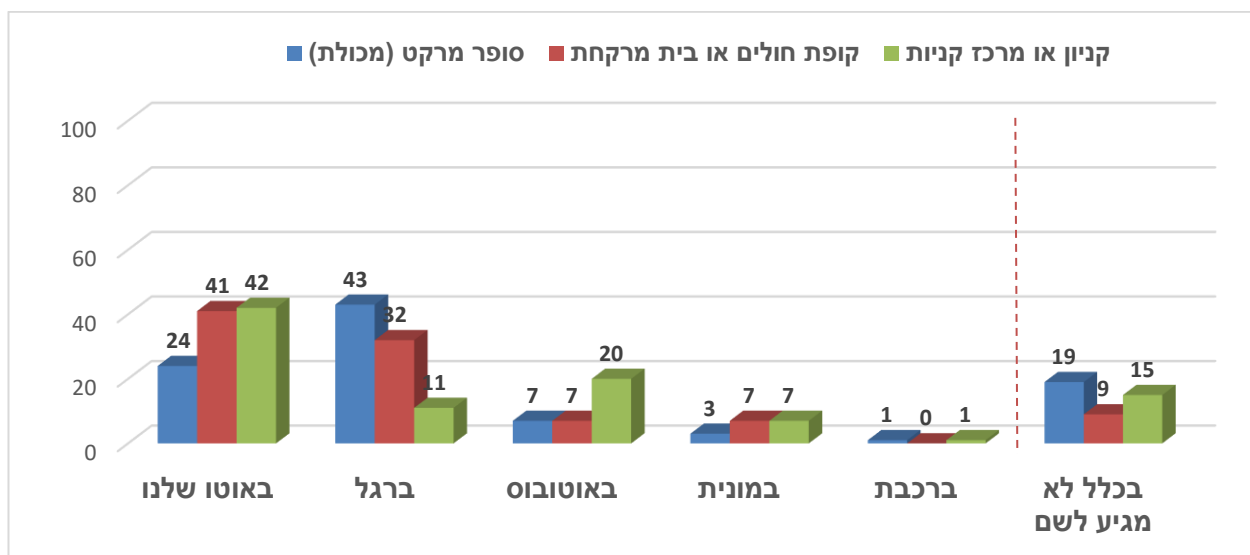
גם מגרף זה ניתן לראות כי הדפוס השכיח ביותר להגעה למקומות במרחב הציבורי הוא באמצעות הרכב הפרטי של משפחות המשתתפים או ברגל.

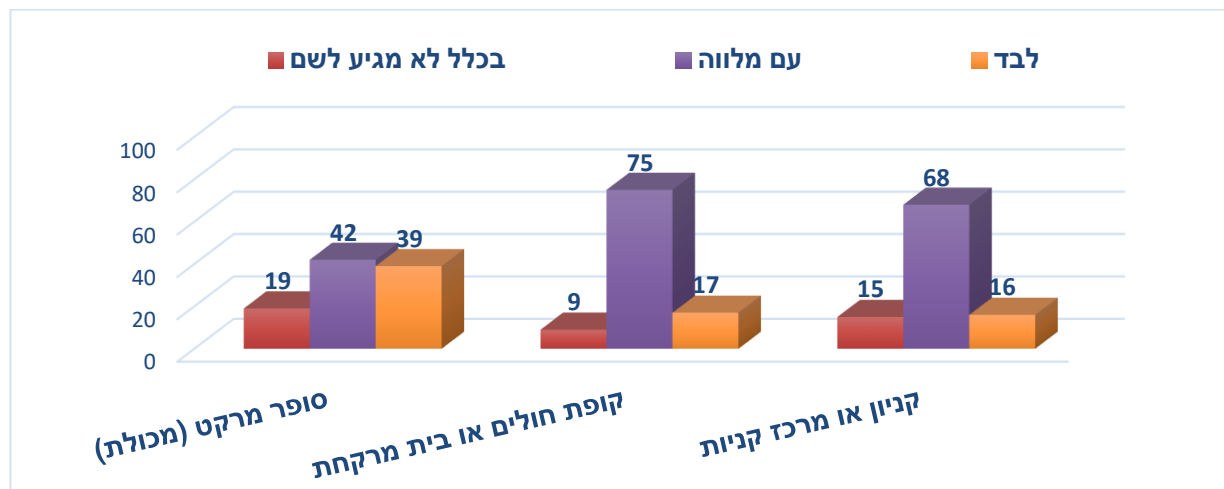
ממצאים ספציפיים - בחלוקה לקבוצות של מקומות במרחב הציבורי

מהמקומות השכיחים אליהם מגיעים במידה רבה כ- 40% מהמשתתפים, אחריהם המקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 25% מהמשתתפים, אחריהם המקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 15% מהמשתתפים, ולבסוף המקומות אליהם מגיעים במידה רבה רק כ- 5% מהמשתתפים. בכל אחת מהקבוצות, יוצגו המקומות עצמם, מידת ההגעה אליהם, אופן ההגעה אליהם (ברגל, באוטובוס, ברכבת, במונית, באוטו), והאם נדרש ליווי או שמגיע לבד.

א. מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 40% מהמשתתפים (בין 39% ל- 45%)

	איך אתה מגיעה למקום הזה? (% מתוך כלל המשתתפים)						באיזו מידה אתה מגיעה למקום הזה? (ב- %)			
	עם מלווה	לבד	באוטו שלנו	במונית	ברכבת	באוטובוס	ברגל	קצת	הרבה	
סופר מרקט (מכולת)	42	39	24	3	1	7	43	19	35	45
קופת חולים או בית מרקחת	75	17	41	7	0	7	32	9	50	41
קניון או מרכז קניות	68	16	42	7	1	20	11	15	45	39

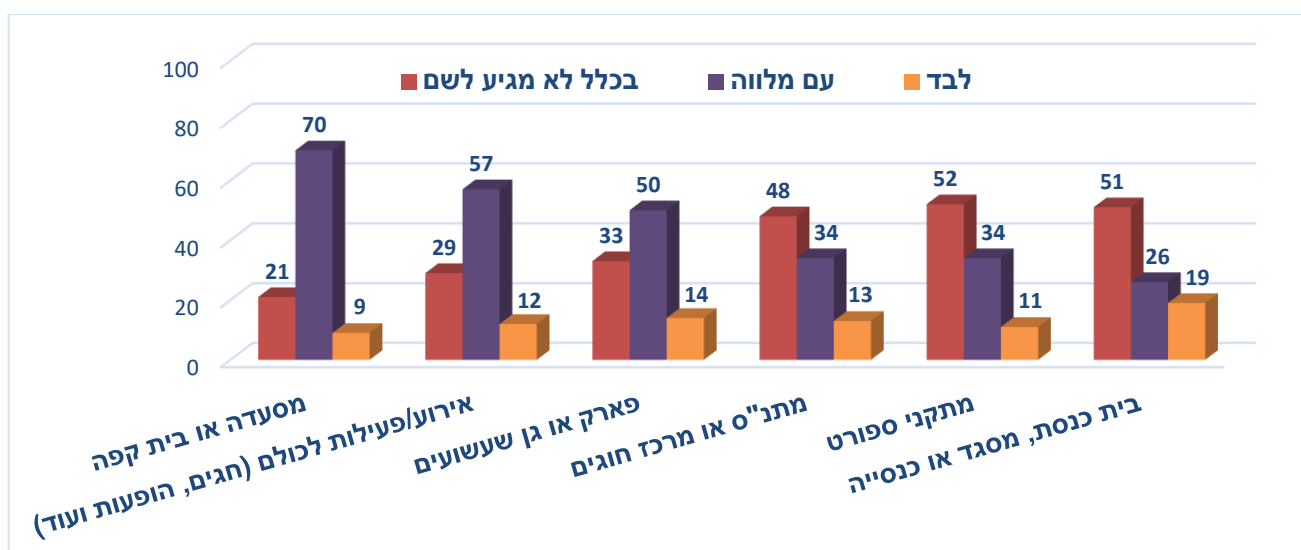
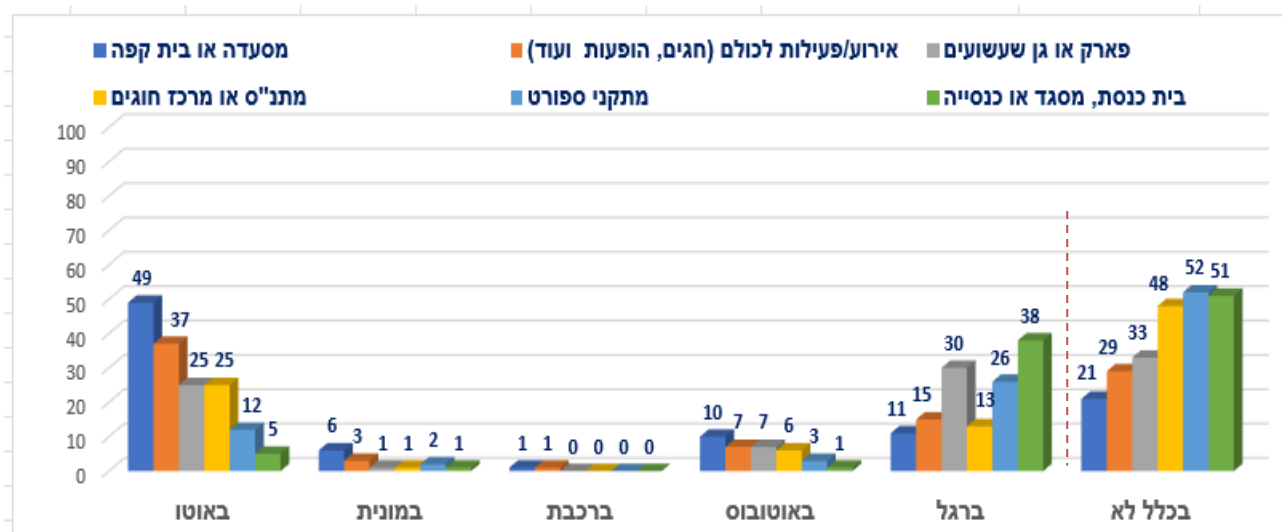

כ- 40% מהמשתתפים מגיעים במידה רבה לסופר מרקט, לקניון או מרכזי קניות ולקופת החולים (או בית מרקחת). מבין אלה, מרביתם מגיעים ברגל או באוטו, כאשר כ- 20% מגיעים למרכזי-קניות גם באוטובוס. מרבית המשתתפים מגיעים למקומות הללו עם מלווה (כ- 70%), ורק כ- 16% מגיעים לבד.

ב. מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 25% מהמשתתפים (בין 21% ל- 28%)

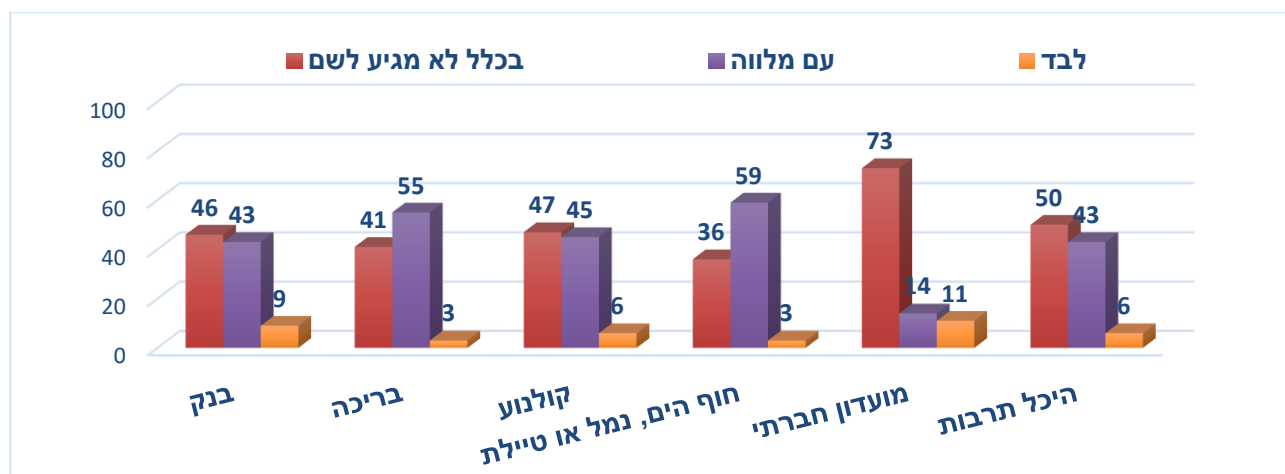
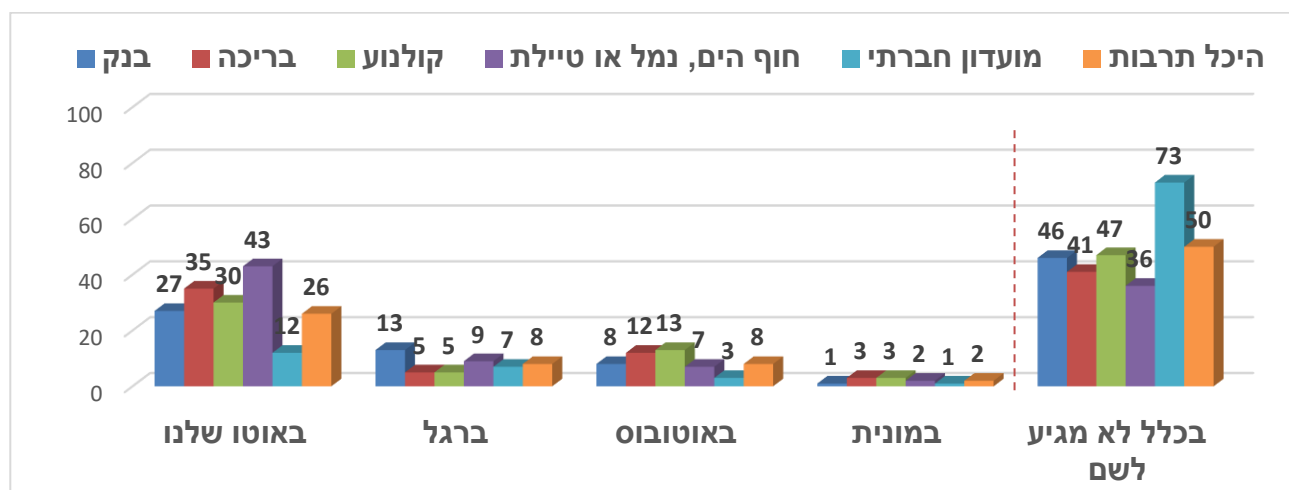
האם נדרש ליווי? (% מכלל המשתתפים)		איך אתה מגיעה למקום הזה? (% מתוך כלל המשתתפים)					באיזו מידה אתה מגיעה למקום הזה? (ב- %)			
עם מלווה	לבד	באוטו שלנו	במונית	ברכבת	באוטובוס	ברגל	בכלל לא	קצת	הרבה	
70	9	49	6	1	10	11	21	50	28	מסעדה או בית קפה
57	12	37	3	1	7	15	29	42	27	אירוע או פעילות לכולם (חגיגות חגים, הופעות בחוץ, ועוד)
50	14	25	1	0	7	30	33	38	27	פארק או גן שעשועים
34	13	25	1	0	6	13	48	24	24	מתנ"ס או מרכז חוגים
34	11	12	2	0	3	26	52	25	22	מתקני ספורט
26	19	5	1	0	1	38	51	26	21	בית כנסת, מסגד או כנסייה

כרבע מהמשתתפים מגיעים במידה רבה למסעדות/בתי-קפה, לפארקים ולמתקני ספורט, למתנ"ס, לאירועים ופעילויות, ולבית כנסת/מסגד/כנסייה. מבין אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים ברגל או באוטו, כאשר למסעדות/בתי-קפה, אירועים ומתנ"סים הם מגיעים יותר ברכב, לעומת פארקים/גני-שעשועים, מתקני-ספורט ובתי כנסת/מסגד/כנסייה – אליהם מגיעים בעיקר ברגל. מתוך אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים עם מלווה.

מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 15% מהמשתתפים (בין 14% ל- 17%)

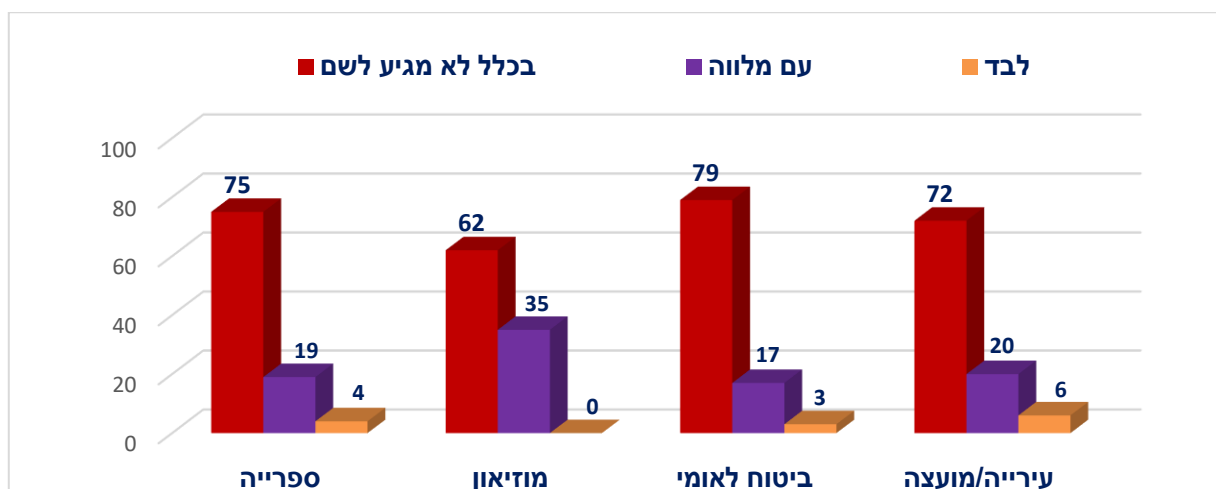
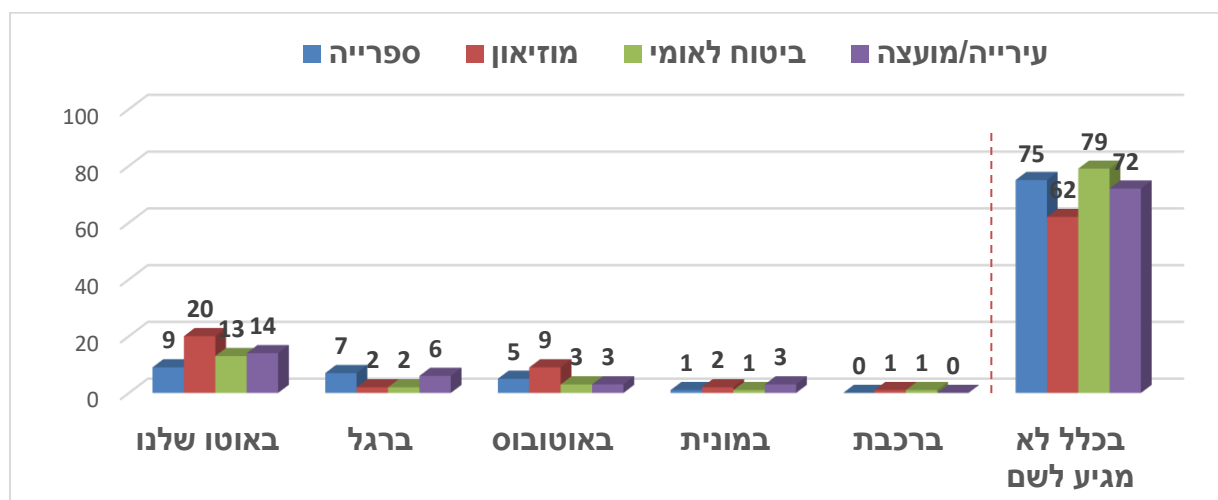
האם נדרש ליווי? (% מכלל המשתתפים)	איך אתה מגיעה למקום הזה? (% מתוך כלל המשתתפים)						באיזו מידה אתה מגיעה למקום הזה? (%-ב)			
	לבד	באווטו שלנו	במונית	ברכבת	באוטובוס	ברגל	בכלל לא	קצת	הרבה	
עם מלווה										
43	9	27	1	1	8	13	46	35	17	בנק
55	3	35	3	1	12	5	41	41	17	בריכה
45	6	30	3	0	13	5	47	36	15	קולנוע
59	3	43	2	1	7	9	36	48	15	חוף הים, נמל או טיילת
14	11	12	1	0	3	7	73	10	15	מועדון חברתי (אקלים, תנועה נוער)
43	6	26	2	1	8	8	50	34	14	היכל תרבות

כ- 15% מהמשתתפים מגיעים במידה רבה להיכל התרבות, לקולנוע, למועדון החברתי, לחוף הים/טיילת, לבריכה, ולבנק. מבין אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים באוטו ועם מלווה.

מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 5% מהמשתתפים (בין 3% ל- 7%)

	איך אתה מגיעה למקום הזה? (% מתוך כלל המשתתפים)						באיזו מידה אתה מגיעה למקום הזה? (%- ב)			
	באוטו שלנו	במונית	ברכבת	באוטובוס	ברגל	לבד	הרבה	קצת	בכלל לא	
ספרייה	9	1	0	5	7	19	7	17	75	
מוזיאון	20	2	1	9	2	35	5	30	62	
ביטוח לאומי	13	1	1	3	2	17	5	14	79	
עירייה/מועצה	14	3	0	3	6	20	3	22	72	

כ- 5% מהמשתתפים מגיעים במידה רבה לספרייה, למוזיאון, לביטוח לאומי ולמועצה/עירייה. מבין אלה שמגיעים למקומות הללו, הרוב מגיעים באוטו, כאשר למוזיאון חלקם מגיעים גם באוטובוס. במרבית המקרים הם יגיעו עם מלווה ולא לבד.

לאחר שהוצגו להם כל המקומות, נשאלו המשתתפים האם יש מקום אחר שהם מגיעים אליו? מהו המקום? וכיצד מגיעים? להלן תשובותיהם:

האם נדרש ליווי? (% מכלל המשתתפים)		איך אתה מגיעה למקום הזה? (% מתוך כלל המשתתפים)					באיזו מידה אתה מגיעה למקום הזה? (ב- %)			
עם מלווה	לבד	באוטו שלנו	במונית	ברכבת	באוטובוס	ברגל	בכלל לא	קצת	הרבה	
22	13	15	4	0	8	7	1	6	26	מקום אחר שאתה מגיע אליו

מהו המקום אליו אתם מגיעים? להלן תשובות 55 המשתתפים שהשיבו על שאלה זו:

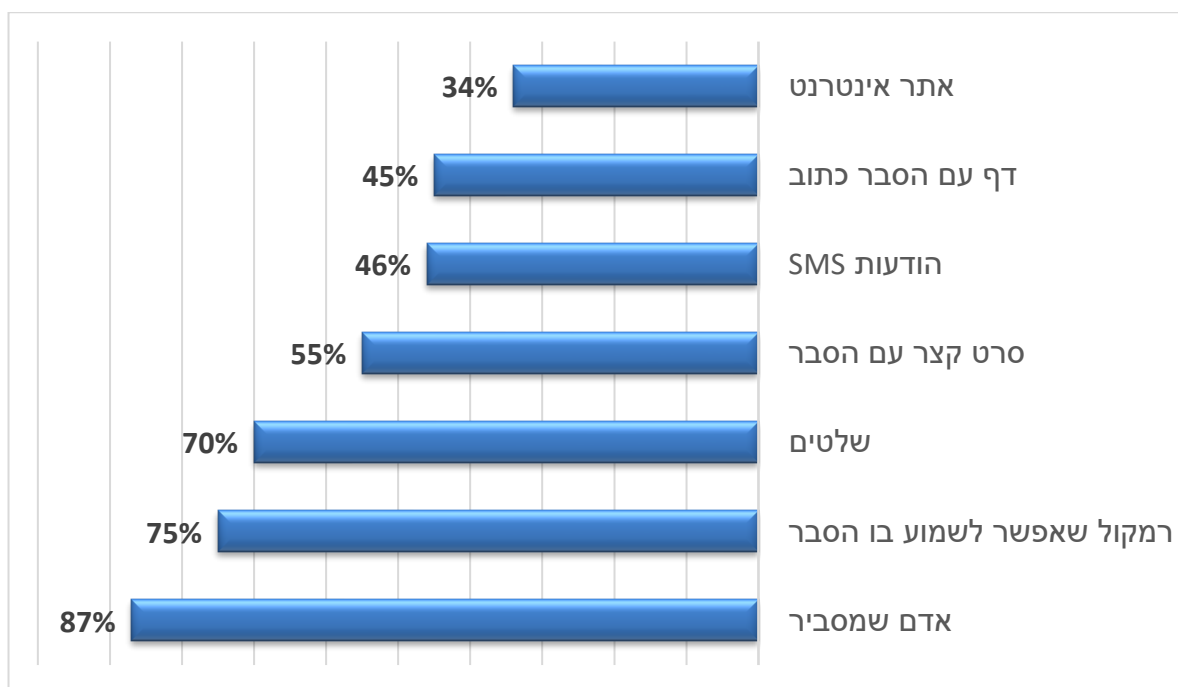
שכיחות הקטגוריה	ציטוטים	קטגוריות
14	"לבקר משפחה", "לבקר משפחה בבת ים", "לאמא שגרה בחולון", "לאחותי", "לבית של ההורים", "מבקרת את קרובי המשפחה בבית שלהם", "אחות נשואה", "לבקר את האחים בירושלים ובנס ציונה", "לבית מגוריה", "למסגרת של הבן שלי בחולון (הבן גם עם מש"ה)", "אירועים משפחתיים", "לבית (כל יום)", "משפחה", "לבקר חברות"	למשפחה או חברים
13	"למע"ש" 8X, "לעבודה" 3X, "לעבודה בחנות משחקים", "לעבודה מעייני הישועה ברגל"	למע"ש או לעבודה
8	"טיול לאינסטנבול", "חו"ל", "חו"ל, בית מלון", "בית מלון", "ביקור בעכבה בטבריה", "המושבה בפרדס חנה", "יום המלח", "ביקור בערים אחרות"	לחופשות וטיולים בערים אחרות
4	"חנות בגדים", "חנות לטלפונים", "מקס סטוק", "לשוק בחדרה"	חנויות
9	"מגרש טניס דרך עמותת בית הגלגלים", "אצטדיון כדורגל הפועל חולון", "חוג אופניים בעין יעל", "מועדון העיוורים ע"ש מרשל", "חזרות להצגה", "משכן לאומנויות הבמה - אופרות", "להסתובב בסביבה", "ארגון שמחלק פירות לנזקקים ומסיבות לפעמים", "הליכות"	פעילויות ספורט או פנאי
3	"גן חיות", "לסינגור במרכז השיקום", "פדיקוריסטית"	אחר
3	"לקניון מלחה", "מסעדה", "מסגד אל אקצע בירושלים"	מקומות שכן צוינו בסקר אך המשיב ציין אותם למרות זאת

אמצעי הנגשה במרחב הציבורי

היבט נוסף שנבדק במחקר זה הוא אמצעי ההנגשה המסייעים לאנשים עם משי"ה להתמצא, להתנייד ולפעול במרחב הציבורי. ראשית, הוצגה בפניהם רשימה של אמצעי הנגשה והם התבקשו לציין עבור כל אחד האם האמצעי הזה יכול לסייע לו להבין מה עושים במקום בו הוא נמצא, או לא?

תשובות המשתתפים מוצגות בלוח הבא ובתרשים שאחריו:

מה יכול לעזור לך להבין מה עושים במקום הזה?	שכיחות	שכיחות ב- %
אדם שמסביר	123	87.2%
רמקול שאפשר לשמוע בו הסבר	105	74.5%
שלטים	97	69.8%
סרט קצר עם הסבר	76	55.1%
הודעות SMS	63	45.7%
דף עם הסבר כתוב	61	44.9%
אתר אינטרנט	47	34.1%

בנוסף, הוצגה בפניהם שאלה פתוחה הנוגעת באותו העניין: **"כשאתה מגיע למקום מסוים, מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?"**

תשובותיהם הפתוחות קובצו לקטגוריות הבאות:

קטגוריה	ציטוטים
הורים/משפחה/מדריכה שملווים אותו/ה (f=29)	"אמא עוזרת לי להבין את החנויות שיש בקניון ולפעמים גיסתי גם עוזרת", "הסבר הורים או מדריכים", "... מזמינה אוכל עם אמא", "(בקופת חולים) אמא עוזרת לו", "ההורים שלו כאשר הם מלווים אותו ומזכירים לו (בסופרמרקט)", "אמא עוזרת (בבנק)", "אמא עוזרת לה לבחור בגדים (חנות בגדים)", "קניון. אמא שלה עוזרת לה.", "קניון. אמא שלה עוזרת לה לדעת מה קורה שם.", "ים. ההורים מלווים ומסבירים לו מה שהוא רוצה לדעת.", "ביטוח לאומי. אמא שלו עוזרת לו לדעת מה קורה שם.", "ים. האח שלו נותן לו את המידע.", "אמא מסבירה לי", "ספרייה. אמא מסבירה.", "קופת חולים, צריכה מלווה שיסביר לה. היא מעדיפה ללכת עם הבן שלה כי היא מרגישה פחד ואי בטיחות כאשר היא הולכת לבד.", "אשתו של אחיה עוזרת לה לדעת את המקומות", "מע"ש. בשהמדריך מעיר לי ועוזר לי לעבוד.", "קולנוע. המדריכה שמלווה אותי לקולנוע מסבירה לי כל דבר.", "קניות. אמא שמלווה עוזרת להבין.", "מועדון. רשום בלוח את הסדר של החוגים והמדריך מסביר.", "קופת חולים. אותה רופאה קבועה. אמא מדברת בשמי.", "למועדון. שמדריך מלווה ומסביר מה לעשות", "סופר. אני אשאל את המלווה שאיתי", "קולנוע. בפעם הראשונה אבא שלי הסביר לי מה עושים ועכשיו אני יודעת להסתדר לבד.", "טיול. הולכת רק למקומות שההוסטל לוקח אותה או מע"ש", "סופרמרקט. לא יודע מה צריך לעשות שם. רק אמא ואבא יודעים.", "פארק. ללכת עם מישהו. להתקשר למישהו לשאול. חייבת שיהיה שם מישהו שיעזור לי.", "קניון. מטילת, קונה בגדים מתפנקת על אבא שלקונה לה מה שהיא אוהבת.", "קולנוע. אמא שלי."
מי שנמצא באותו מרחב מסייע לו (מוכרים, מזכירה/פקידה, אימאם, ועוד) (f=21)	"אם אני נכנסת לחנות בגדים המוכרת עוזרת לי לבחור", "(בקופת חולים) המזכירה עוזרת", "(במסעדה) הוא שואל ועונים לו", "ביטוח לאומי, האנשים שבמקום מדברים בשפה הערבית", "במתנ"ס. המדריכים הם מי שעוזרים לה לעשות את הדברים בסביבה.", "בנק. העובדות בבנק שהיא מכירה באופן אישי עזרו לה.", "המועדון שבמתנ"ס. רכזת המועדון מסבירה מה הם עושים", "עוזרת לי רכזת המועדון והשותפה שלה. (במועדון חברתי)", "קופת חולים. נותני השירות מסבירים לה.", "שואל את המוכרים כמה עולה הבגד", "סופר. שואלת את המוכרת והיא עוזרת.", "קופת חולים. אני מדברת עם הרופאים כמו כולם.", "למסגד. האימאם עוזר לו.", "פארק. לשאול מישהו.", "מכולת. אנשים שנמצאים בסביבה.", "קופת חולים. אשאל אנשים לאיזה חדר עליי להכנס", "סופר. אם אני צריך מלפפון אני הולך למקרר ומבקש עזרה שיגידו לי איפה הדברים.", "סופר. המדריך או המוכר", "תיאטרון. יש לי מדריכה בתיאטרון שמסבירה לי.", "המושבה בפרדס חנה. יש מוכרים והם עוזרים להבין. אנשים מקבלים אותי.", "פונים לפקידה ושואלים"

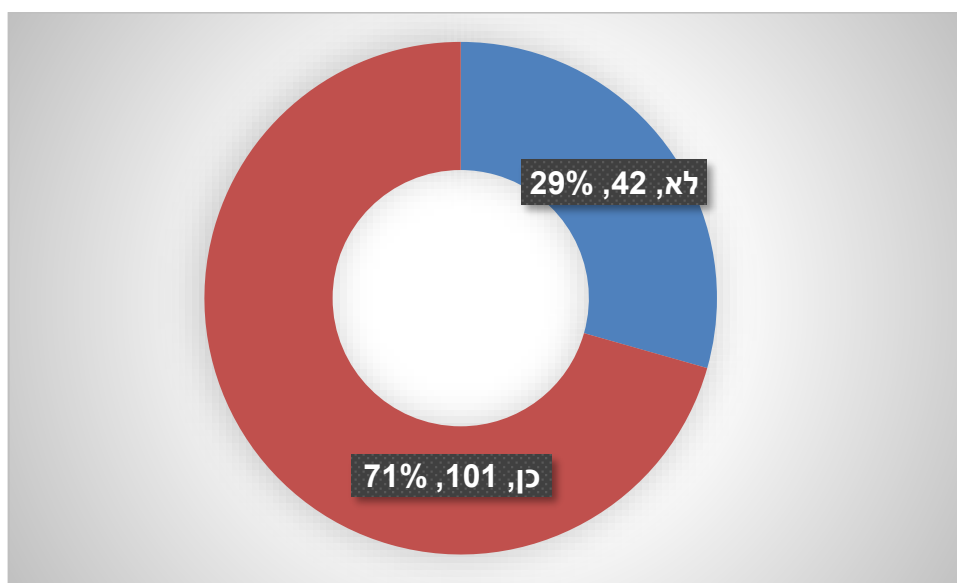
קטגוריה	ציטוטים
שילוט/תמונות/אינטרנט (f=20)	"שלטים", "שלט", "מהשילוט שהם שמים במסעדה", "השילוט עוזר (בסופרמרקט)", "שילוט והספרים שהיא רואה (בספרייה)", "שילוט והתרופות המוצגות בחלון הראווה (בבית מרקחת)", "שילוט (בקניון)", "קופת חולים. שילוט של תמונה.", "קניון. כשיש את התמונות בתוך הקניון זה עוזר לו לדעת.", "קניון. שילוט עם תמונות שמסבירות מה יש בפנים.", "ספרייה. יש שלטים שמסמנים את הדרך.", "לברכה. אם השילוט בערבית אז היא תדע ואם זה כתוב בעברית אז המלווה שאיתה מתרגם לה.", "קניון. שלטים.", "סופרמרקט. שלטים יכולים לעזור ואדם שמסביר", "(במשתלה) השילוט וראיית הפרחים.", "חוף ים. שלטים...", "ים. שלטים יכולה לנסות", "עוזר שלט", "ים. שלטים, מציל.", "ים המלח. אינטרנט."
מבין תוך כדי התבוננות/הקשבה במרחב עצמו (f=15)	"רואה מסך ופופ קורן", "מזהה חנויות", "סופרמרקט. מוצרי מזון עוזרים לו לדעת.", "מסגד, מה שעוזר לו זה לראות את הצריח של המסגד", "(במסגד) יודע דרך הקול של האימאם", "מסעדה. יש תפריט.", "מתקני כושר. אני מנסה עד שאני יודעת לבד.", "סופר. אני מכיר את הסופר ואני מסתובב בין השורות.", "איזור בנייה, מחצבה. דחפור שטוחן אבנים", "רואה את הבגדים (בחנות בגדים)", "דירת הוסטל. היה מצב פעם אחת שירדה מההסעה ולא ידעה להגיע לדירה ומה שעזר לה הקונדיטוריה שנמצאת מתחת לבניין זה נתן לה כיוון להבין איך להגיע לבניין והתקשרה לאמא שלה בזמן הזה", "מתקני ספורט. אני מבינה לבד איך להשתמש במתקן", "סופרמרקט. אני רואה איך הסופרמרקט נראה ומבינה איך להתנהל בו", "מכולת. יודעת מראש היכן נמצא כל דבר.", "פארק. להסתכל, לשאול"
רמקול/סרט או אדם שמסביר (f=14)	"רמקול או אדם שמסביר", "מוזיאון. צריך לראות סרט שיסביר", "סופרמרקט. אדם שמסביר", "מוזיאון. הסבר של המדריכה.", "אוטובוס. רמקול שאפשר לשמוע בו הסבר עוזר לה מאוד.", "רמקולים (אוזניות) (בחנות בגדים)", "קופת חולים. רמקול שאפשר לשמוע את התור", "אדם שמסביר", "אדם שמסביר", "מישהו חכם שיעזור לי", "ים, רמקול שאפשר לשמוע בו הסברת אדם שמסביר רק אם זה המלווה שלה.", "אולם אירועים. אדם שמסביר.", "עין יעל (חוג אופניים). שיהיה אדם שיסביר לי לאן הגעתי.", "קופת חולים. רמקול שאפשר לשמוע הסבר."

ניתן לראות כי המשתתפים במחקר מסתייעים במידה הרבה ביותר במשפחותיהם או במדריכים המלווים אותם (f=29), אך במידה רבה גם באנשים שנמצאים באותו המרחב ומסייעים להם (כגון מוכרים, מזכירות, רכזת מועדון, ועוד) ואף בשלטים/תמונות שנמצאים במרחב (f=20). בשכיחות פחותה יותר אך עדיין משמעותית ציינו המשתתפים כי מה שעוזר להם זה להסתכל/להקשיב למרחב שבו הם נמצאים ולזהות דברים שמוכרים ומכונים אותם (f=15) או להקשיב לרמקול/סרט/אדם שמסביר להם מה לעשות באותו המרחב הציבורי בו הם נמצאים (f=14).

מקומות שהם רוצים אך לא יכולים להגיע אליהם

לסיום השאלון, נשאלו המשתתפים את השאלה הבאה: "מבין המקומות שדיברנו עליהם – האם יש מקום או פעילות שהיית רוצה להגיע אליה אך את/ה לא יכול להגיע לשם?"

להלן תשובות המשתתפים לשאלה זו:

במידה והמשתתפים ענו ש"כן", הם נשאלו שאלה נוספת, הפעם שאלה פתוחה: "מהו מקום? למה אתה לא יכול להגיע למקום שאתה רוצה להגיע אליו? ומה יכול לעזור לך להגיע למקומות הללו?"

להלן תשובות המשתתפים, בחלוקה לקטגוריות (של מקומות). לאחר הצגת כלל הממצאים, הם יסוכמו בטבלה נוספת:

קטגוריה	מהו המקום?	למה אתה לא יכול להגיע אליו?	מה יכול לעזור לך להגיע אליו?
ים (f=10)	לטייל על שפת הים	כי אימא עוזרת לי כל הזמן. היא התבגרה והיא אישה חולה ולא יכולה כל הזמן לדחוף אותי בכיסא גלגלים	
	לים	כי אין מי שיכול ללווה אותי	
	הים	לא מכיר את הסביבה, לא יודע את שמות האיזורים, הכבישים, המקומות	כדאי שיהיה אוזנייה או רמקולים באוטובוס שיגיד את שם התחנה שהוא מגיע אליה.

קטגוריה	מהו המקום?	למה אתה לא יכול להגיע אליו?	מה יכול לעזור לך להגיע אליו?
	לים	הוא עובד בבית ולא הולך לבד	
	ים	ההורים שלו לא לוקחים אותו	
	לים	אסור לי לבד. אני צריך מישהו.	
	חוף ים.	יכולה ללכת רק עם מדריכה.	
	חוף הים	אין מי שייקח אותי. המדריכה לא לוקחת אותי.	
	ים	צריכה שיבואו איתי אז לא יכולה לבד. לא יודעת מה האוטובוס.	
	נמל.	אין לי מי שייקח אותי לשם.	
	בריכה	כי יש שם במים כלור שמפריע לי	
בריכה (f=6)	בריכת שחיה	בגלל אפילפסיה ופחד מהתקפים	
	בריכה.	רחוק מידי.	
	בריכה	אני לא יודעת להגיע לבד	
	בריכה	אין לי איך להגיע	
	בריכה	אין מי שייקח אותי	
	הייתי רוצה לטייל בקניונים	כי אין מישהו שלוקח אותי	
קניון (f=11)	קניון, מתחם קניות	הוא מתקשה ללכת לקניון לבד ללא ליווי. לא יודע ללכת באוטובוס. קושי בהכרת האיזורים. מפחד ללכת לאיבוד.	שעון יד, מפה שתראה לו איך להגיע, או אפליקציה לטלפון שייראה את המסגד והשמות שלהם.
	קניון.	תמיד צריך מישהו שילווה אותו, זאת בעיה. לא תמיד יש מי שייקח אותו.	
	קניון	המשפחה שלו מסרבת שהוא יצא לבד והוא לא יודע לקרוא ולכתוב לכן לא יכול ללכת לבד	
	לקניון עד הלום.	זה רחוק מידיי בשבילי. אני לא יודעת איך להגיע לשם לבד.	
	לקניון, להופעה	בגלל שאני לקוית ראייה אז קשה לי להתנהל במקומות כמו קניונים.	
	קניונים וערים אחרות. גם בריכה היה רוצה	לא לוקחים אותם ואין לו כרטיס כניסה כדי ללכת לבד. לא עושה את זה כי אין אישור לצאת לשם לבד.	
	לפעמים רוצה להגיע עצמאית לביג	אני תמיד מחוייבת במדריכה מלווה אז לא תמיד מתאפשר.	
	קניון גדול בת"א, עזריאלי	כי זה רחוק	

קטגוריה	מהו המקום?	למה אתה לא יכולה להגיע אליו?	מה יכול לעזור לך להגיע אליו?
מסעדה/בית קפה/שוק/סופר-מרקט (f=7)	לקניין ...	זה רחוק מהדירה וצריך אוטובוס/מונית. לא יודעת להיעזר באוטובוס. אין לי איך להגיע.	
	להגיע לקניין עם אחותי	אין זמן	
	סופרמרקט	בגלל שמסוכן בכביש	
	לשוק	האוטובוס לא מגיע לשם, המקום לא מסודר או מאורגן עבורי, לא מסומן איך יוצאים ונכנסים	
	בית קפה	לא לוקחים אותי	
	מסעדה.	אסור לי לצאת מהדירה וקונים לי מה שאני רוצה.	
	מסעדה	לא מגיעה כי אין מי שייקח אותי.	
	למסעדה	בגלל שאף אחד לא מלווה אותן (המדריכה) ואם המדריכה לא מלווה, הם צריכים לקבל אישור ללכת לבד. גם לדירה של חבר - אני לא יודעת איך להגיע לדירה לבד. רק עם חניכה או חברה אני יכולה להגיע אליה.	
	לשטחים (בפלסטין) כדי לקנות בגדים ולבקר במסעדה מסויימת ולאכול ולשתות קוקטייל		
	איסטנבול	אין לה דרכון בתוקף.	
נסיעות לחו"ל (f=5)	אמריקה	אני לא יודע לדבר אנגלית	
	רוצה לירדן לאיסטנבול.	היא לא הולכת כי אמא שלה מפחדת לטוס.	
	למדינת ירדן		
	לטוס לחול	כי אני אדם עם מוגבלות יושב על כיסא גלגלים ואימא המלווה שלי קשה לה להסיע אותי	
	לאילת בטיסה		
נסיעות לחופשות וטיולים בארץ (f=12)	אילת	מגיעה למקומות רק עם מלווה (אמו)	
	אילת וים המלח.		
	לחופש, לטבריה, לצימר, כפר נופש	אין מי שייקח אותי	
	צפת, נתויבות, טבריה ונתניה	צפת, כי זה רחוק מהבית. יש לי בעיה עם ללכת לשירותים כי אני מפחדת שזה יקרה לי שם באמצע הדרך	
	לעיר בירושלים-מדרחוב	כי אני תלוי באחרים ולא יכול ללכת לבד.	

קטגוריה	מהו המקום?	למה אתה לא יכול להגיע אליו?	מה יכול לעזור לך להגיע אליו?
	לטייל בהרים	הוא לא יודע לנהוג והמשפחה מונעת ממנו מלטייל לבד.	
	טיול לחודש להינות כדי שהוא יהיה שקט יותר ולנוח		
	חוות אמיר בליפתא	בגלל הכסף - זה עולה הרבה.	
	לכותל	ההורים לא מסכימים כי הם מפחדים בגלל המצב הבטחוני.	
	תל-אביב	צריך ליווי ונגישות.	
	למרכז חדרה	קושי עם הרגליים ולא יודע את הדרך.	
נסיעות למשפחה/חברים (f=6)	רוצה להגיע לאחותה בתל אביב	קשה לה להגיע לכן מחכה לביקור ממנה.	
	ללוס אנג'לס לדודים שלו.	אני לא יודעת לטוס לבד.	
	לאחותה שגרה ברחובות	כי רחובות זה רחוק ולא יודעת לקרוא ולא מכירה כיוונים	
	לבקר את ההורים אחת לשבוע	אסור בגלל המצב הבריאותי של האם.	
	לבית של הדודה	כי הדודה גרה בצפון	
	לחברים שלי בהוסטל רעננה	רחוק, אין מי שייקח אותי.	
מקומות דתיים/לתפילה בארץ/בחו"ל (f=2)	למסגד אל אקצה ולמתכה/לסאג' (להתפלל). רוצה שיעשו טיול משותף לכל המשתתפים במועדון/מתנ"ס. היא רוצה ללכת לטיול מאורגן	היא לא יכולה ללכת לבד לטקס של המכה (של התפילה) כי היא לא יכולה לעשות את זה לבד ואין מישהו שילווה אותה בחו"ל (במכה, סעודיה).	
	מסגד	כי אני לא יודעת את שמות המקומות, הכבישים. זה היה יכול להיות קל יותר אם היה שילוט באיזור המבוקש	שהשילוט יהיה בשפה פשוטה וברורה כאשר מגיעים לאיזור המבוקש
מועדונית/חוג/למידה (f=6)	מועדון חברתי	יש לה קושי בהכרת המקומות והסביבה למרות שהיא יכולה להשתמש בכרטיס לאוטובוס.	בכל תחנה שהאוטובוס עוצר שיגידו ברמקול את שם המקום שהגיעו אליו.
	מועדונית	כי יש לי בעיות ברגליים	
	לחוג	כי לא רוצה ללכת לבד וטוענת שזה מסוכן.	
	לחוג מחשבים	כי סגרו את המקום ואין מי שייקח אותי	

קטגוריה	מהו המקום?	למה אתה לא יכול להגיע אליו?	מה יכול לעזור לך להגיע אליו?
	מכללת אופק (מלמדת קורסים לחיים/ לעבודה). כדי ללמוד אופנה	היא מפחדת להשתמש באוטובוס	שאיש קבוע ילווה אותה בכל יום באופן קבוע.
	מכון פוירשטיין	יש הרבה אנשים לפניי	הערה: יעזרו שלטים בכתב ברייל!
	למועדון הספורט בכפר סבא	אין לו מלווה שייקח אותו	
ספריה (f=3)	מכון ספורט		
	מועדון ספורט.	הוא לא הולך כי אין לו מי שילך איתו (ילווה אותו).	
קולנוע/תיאטרון (f=9)	תיאטרון ירושלים	כי יש שם הרבה אנשים כרגע	
	הופעות	יש מלא אנשים וזה עושה פחד.	
	קולנוע	אני לא יכול ללכת לבד אני צריך ללמוד איך להגיע	
	קולנוע	אין מי שייקח אותי	
	קולנוע.	אמא עובדת ולא יכולה לקחת אותה.	
	לסרט קולנוע, לבית קפה.	מחכה שהמדריכה תיקח אותנו עם החבר שלה.	
	קולנוע		הסבר מיוחד איך להגיע באוטובוס היה עוזר.
	לקולנוע, הצגה	לאחותי אין זמן.	
	רוצה להגיע לעבודה באוטובוס ללא ליווי ובאופן עצמאי וגם לקולנוע		הסבירה לי שאם תקבל דף הסבר תוכל להגיע בכוחות עצמה לכל מקום וגם מה שיעזור לה להבין את הדרך זה השלטים.
גן חיות (f=2)	גן חיות	כי אין מי שיקח אותי	
	לספארי ברמת גן.	כי זה רחוק מידי.	
ספריה (f=3)	ספריה	אין מי שייקח אותה לספרייה והיא צריכה שיעזרו לה לבחור ספרים.	
	לספרייה	אני לא יודעת את הדרך	
	ספרייה	לא מגיעה לספרייה כי היא לא יודעת לקרוא וגם הגיל מגביל.	
	מוזיאון	כי זה רחוק ללכת ברגל	
מוזיאון (f=8)			

קטגוריה	מהו המקום?	למה אתה לא יכולה להגיע אליו?	מה יכול לעזור לך להגיע אליו?
	מוזיאון	קושי בגישות והוא מפחד ללכת לשם מפחד שאנשים/משפחה לא יידעו איפה הוא.	
	למוזיאון	זה רחוק מהבית שלה והקושי בשימוש בתחבורה ציבורית	
	מוזיאון.	אין לו כסף והוא לא יכול ללכת לבד אז הוא הולך רק עם אבא שלו. הוא גם לא יודע לקרוא ולכתוב.	
	למוזיאון.	זה רחוק מהדירה וצריך אוטובוס/מונית. לא יודעת להיעזר באוטובוס. אין לי איך להגיע.	
	מוזיאון.	קשה פיזית ללכת (עברה תאונת דרכים) ובשבת לא נוסעת.	אם היו מסיעים אותי
	מוזיאון	כי לא יוצא לי להיות שם	
	מוזיאון	יש מוגבלות בגלל הקורונה.	
בנק (f=3)	בנק.	אין הנגשה. אין רמפה. המוטוריקה העדינה שלי לא טובה והכספומט לא נגיש. רחוק לי. אינני מסוגל לסוע לבדי על כסא הגלגלים.	
	בנק.	הבנק רחוק מידי ואני לא יכולה ללכת ללא ליווי	
	בנק.	בגלל האפטרופוסית היא אחראית.	
אחר/שונות (f=6)	לכל מקום, אני נהנה להגיע למקומות חדשים שאני לא מכיר	לא נותנים לי אישור ללכת לבד כי אני סוכרתי וגם לא יודע לקרוא.	
	איפה שעשיתי שירות לאומי	כי אני לא יכולה לנסוע באוטובוס לבד. אני יכולה לשכוח איפה לרדת.	
	לבית החדש.	כי אין אורות בחוץ.	
	מקום עבודה של אלון (עובד שירות)	כי כולם אומרים שאין זמן לקחת אותה (יותר נכון שאסור)	
	פארק רחוק	יסתבך באוטובוס. קושי להגיע באוטובוס לבד. החשש יושב על פחד מאנשים.	
	ערייה		

להלן תוצג טבלה המסכמת את כלל הממצאים שהוצגו בלוח זה, על פי שכיחות המקומות השונים במרחב הציבורי אליהם היו רוצים להגיע, שכיחות הטיעונים השונים לאי-יכולת ההגעה אליהם, ושכיחות הדברים שיכולים לסייע להם.

טבלה מסכמת - המקומות אליהם היום רוצים להגיע, מדוע לא יכולים? ומה יכול לעזור?
(המקומות/סיבות מוצגות מהשכיחות הגבוהה ביותר של אנשים שציינו זאת עד לשכיחות הנמוכה ביותר)

המקומות אליהם היו רוצים להגיע ושכיחותם	
מקומות במרחב הציבורי	שכיחות (רגילה)
נסיעות לחופשות וטיולים בארץ	12
קניין	11
ים	10
קולנוע/תיאטרון	9
מוזיאון	8
מסעדה/בית קפה/שוק/סופר-מרקט	7
מועדונית/חוג/למידה	6
נסיעות למשפחה/חברים	6
בריכה	6
נסיעות לחו"ל	4
בנק	3
ספריה	3
גן חיות	2
מקומות דתיים/לתפילה	2
אחר/שונות	6
סיבות לאי-ההגעה למקומות אלה	
אין מי שילווח/יידע (תלות באחרים)	30
לא מכיר/ה את הסביבה (שמות, כיוונים, אזורים, כבישים, מקומות) או לא יודע להגיע לבד	13
פחדים: פחד מאפליפסיה והתקפים, פחד ללכת לאיבוד, פחד מאנשים, פחד שתצטרך לשירותים ויש לה בעיה עם זה, פחד מהכביש, יכולה לשוח לרדת מהאוטובוס	13
רחוק מידי	12
אסור לו/ה לבד	9
לא יודע לקרוא	7
קשה להגיע מבחינה פיזית (קושי ברגליים או בהתניידות)	6
סיבות לאי-יכולת לטוס: אמא מפחדת לטוס, אין דרכון בתוקף, לא יודעת אנגלית, לא יודעת לטוב לבד.	4
אין זמן לקחת אותו/ה	3
אחר/שונות: "בגלל האפוטרופוסית היא אחראית", "אין הנגשה. אין רמפה. המוטוריקה העדינה שלי לא טובה והבספומט לא נגיש. רחוק לי. אינני מסוגל לסוע לבדי על	7

	כסא הגלגלים.", "כלור בברכה שמפריע לו", "האוטובוס לא מגיע לשם, המקום לא מסודר או מאורגן עבורי, לא מסומן איך יוצאים ונכנסים", "לקויית ראייה – קשה לה להתנהל במרחב", "מוגבלת בגלל הקורונה", "בגלל המחיר היקר", "בגלל המצב הבטחוני"
מה יכול לעזור להגיע לשם?	
1	"כדאי שיהיה אוזנייה או רמקולים באוטובוס שיגיד את שם התחנה שהוא מגיע אליה."
1	"בכל תחנה שהאוטובוס עוצר שיגידו ברמקול את שם המקום שהגיעו אליו."
1	"שהשילוט יהיה בשפה פשוטה וברורה כאשר מגיעים לאיזור המבוקש"
1	"הסבירה לי שאם תקבל דף הסבר תוכל להגיע בכוחות עצמה לכל מקום וגם מה שיעזור לה להבין את הדרך זה השלטים."
1	"הערה: יעזרו שלטים בכתב ברייל!"
1	"הסבר מיוחד איך להגיע באוטובוס היה עוזר."
1	"שעון יד, מפה שתראה לו איך להגיע, או אפליקציה לטלפון שייראה את המסגד והשמות שלהם."
1	"שאיש קבוע ילווה אותה בכל יום באופן קבוע."
1	"אם היו מסיעים אותי"

בדיקת קשרים בין משתני המחקר לבין משתני הרקע של המשתתפים

במטרה לבדוק האם קיימים קשרים בין משתני המחקר (מידת ההגעה למקומות במרחב הציבורי, ואופן ההגעה ברגל/לא-ברגל), לבין משתני הרקע של המשתתפים (מגזר, מגדר, גיל, יכולת קריאה, מידת עצמאות וסוג מגורים), בוצעו מבחנים סטטיסטיים מסוג חי בריבוע לאי-תלות עבור כלל הקשרים הללו, בכל אחד מהמקומות הציבוריים שהוצגו בפני המשתתפים. להלן יוצגו רק הקשרים שיצאו מובהקים מבחינה סטטיסטית, כלומר נמצא בהם קשר מובהק בין משתני המחקר למשתני הרקע.

קשר בין מידת ההגעה למקום כלשהו (בוצעה חלוקה לשתי קטגוריות: 1. מידה רבה, 2. לא מגיע כלל או מגיע מעט) לבין משתני הרקע:

מגזר (יהודי/ערבי)

מקום ציבורי	מגזר	מגיע לשם הרבה	לא מגיע לשם כלל או במידה מועטה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
ברכה	יהודי	22%	78%	5.25*
	ערבי	5%	95%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר מהחברה היהודית נוטים להגיע לברכה יותר מאשר מהחברה הערבית (22% לעומת 5%).

מגדר (גבר/אישה)

מקום ציבורי	מגדר	מגיע לשם הרבה	לא מגיע לשם כלל או במידה מועטה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
בית כנסת, מסגד או כנסייה	גברים	43%	57%	23.05***
	נשים	9%	91%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר הגברים נוטים להגיע למוסדות דתיים (בית כנסת, מסגד או כנסייה) יותר מאשר הנשים.

יכולת קריאה (קורא/לא-קורא)

להלן הקשרים שיצאו מובהקים:

מקום ציבורי	קריאה	מגיע לשם הרבה	לא מגיע לשם כלל או במידה מועטה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
ברכה	לא יודע לקרוא	9%	91%	6.15*
	יודע לקרוא	26%	74%	

מקום ציבורי	קריאה	מגיע לשם הרבה	לא מגיע לשם כלל או במידה מועטה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
בית כנסת, מסגד או כנסייה	לא יודע לקרוא	28%	72%	4.53*
	יודע לקרוא	14%	86%	
בנק	לא יודע לקרוא	11%	89%	4.15*
	יודע לקרוא	24%	76%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר שיוודעים לקרוא נוטים להגיע יותר לבריכה ולבנק מאשר משתתפי המחקר שאינם יודעים לקרוא. עם זאת, הדבר הפוך בנוגע להגעה למקומות דתיים (בית כנסת, מסגד או כנסייה), שם מי שאינם יודעים לקרוא מגיעים יותר מאשר מי שיוודע לקרוא.

מידת העצמאות בניידות (עם מלווה, לבד, גם וגם)

מקום ציבורי	עצמאות	מגיע לשם הרבה	לא מגיע לשם כלל או במידה מועטה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
סופר מרקט (מכולת)	רק עם ליווי	33%	67%	13.28***
	לבד	70%	30%	
	גם וגם	56%	44%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר שמתניידים לבד, מגיעים לסופר-מרקט במידה רבה יותר מאשר משתתפי המחקר שנדרשים לליווי.

בין המשתתפים: גיל המשתתפים ואופי המגורים (בית/הוסטל/דירה) לא נמצאו קשרים מובהקים סטטיסטית עם מידת ההגעה למקומות שונים במרחב הציבורי.

קשר בין ההגעה ברגל למקום כלשהו (קובץ לשתי קטגוריות: מגיע ברגל לעומת מגיע בתחבורה) כן/לא מגיע ברגל לבין משתני הרקע:

מגזר (יהודי/ערבי)

מקום ציבורי	מגזר	מגיע ברגל	מגיע בתחבורה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
קניון או מרכז קניות	יהודי	15%	85%	6.57**
	ערבי	0%	100%	
חוף הים, נמל או טיילת	יהודי	12%	82%	4.87*
	ערבי	0%	100%	
פארק או גן שעשועים	יהודי	38%	62%	12.04***
	ערבי	8%	92%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר מהחברה היהודית נוטים יותר מאלה החברה הערבית להגיע **ברגל** למרכזי קניות/קניונים, לחוף הים/נמל/טיילת, ולפארק/גן שעשועים.

מגדר (גבר/אישה)

מקום ציבורי	מגדר	מגיע ברגל	מגיע בתחבורה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
מועדון חברתי (מועדון אקים, כנפיים של קרמבו, תנועות נוער)	גברים	55%	45%	8.26**
	נשים	30%	70%	
בית כנסת, מסגד או כנסייה	גברים	9%	91%	5.66*
	נשים	1%	99%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר הגברים נוטים להגיע **ברגל** למוסדות דתיים (בית כנסת, מסגד או כנסייה) ולמועדון החברתי, יותר מאשר הנשים שהשתתפו במחקר.

גיל

מקום ציבורי	גיל	מגיע ברגל	מגיע בתחבורה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
חוף הים, נמל או טיילת	20-30	8%	92%	11.51*
	31-40	0%	100%	
	41-50	26%	74%	
	51-60	8%	91%	
	61-70	11%	89%	
	71-80	0%	100%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

נראה כי עד גיל 40 יש מעט שהולכים **ברגל** לחוף הים/נמל/טיילת וזה בניגוד לשכיחות גבוהה יותר בין גיל 40 ל-70, ובעיקר בגילאי 41-50.

אופי המגורים (בית/הוסטל/דירה)

מקום ציבורי	אופי המגורים	מגיע ברגל	מגיע בתחבורה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
מסעדה או בית קפה	בית	7%	93%	10.12**
	הוסטל	10%	90%	
	דירה	27%	73%	
ספרייה	בית	8%	92%	8.18**
	הוסטל	14%	86%	
	דירה	27%	73%	
ביטוח לאומי	בית	32%	68%	8.92**
	הוסטל	10%	91%	
	דירה	49%	51%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר אשר גרים בדירות נוטים יותר מאשר אלה הגרים בהוסטל או בבית להגיע ברגל למסעדות/בתי-קפה, לספרייה ולביטוח הלאומי.

מידת העצמאות במרחב הציבורי (עם מלווה, לבד, גם וגם)

מקום ציבורי	עצמאות	מגיע ברגל	מגיע בתחבורה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
סופר מרקט (מכולת)	רק עם ליווי	24%	76%	22.88***
	לבד	60%	40%	
	גם וגם	67%	33%	
מתקני ספורט	רק עם ליווי	17%	83%	14.76***
	לבד	53%	47%	
	גם וגם	28%	72%	
פארק או גן שעשועים	רק עם ליווי	20%	80%	10.07**
	לבד	50%	50%	
	גם וגם	39%	61%	
מועדון חברתי (מועדון אקים, כנפיים של קרמבו, תנועות נוער)	רק עם ליווי	30%	70%	6.01*
	לבד	53%	47%	
	גם וגם	44%	56%	
בית כנסת, מסגד או כנסייה	רק עם ליווי	1%	99%	9.10*
	לבד	17%	83%	
	גם וגם	8%	92%	
ביטוח לאומי	רק עם ליווי	15%	85%	23.28***
	לבד	60%	40%	
	גם וגם	44%	56%	
קופת חולים או בית מרקחת	רק עם ליווי	3%	97%	6.21*
	לבד	13%	87%	
	גם וגם	14%	86%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

מידת ההגעה ברגל של משתתפי המחקר אשר מתניידים באופן עצמאי (לבד) גבוהה מאלה שזקוקים לליווי חלקי או מלא, בהקשר של ההגעה למקומות הבאים: מתקני ספורט, פארק או גן שעשועים, מועדון חברתי, מקומות דתיים (בית כנסת, מסגד, כנסייה) וביטוח לאומי. עם זאת, בהגעה ברגל לקופת חולים (או בית מרקחת) או לסופר-מרקט ההבדל נראה בין יכולת התניידות לבד באופן מלא או באופן חלקי לבין אלה שרק נזקקים לליווי אשר מגיעים ברגל במידה פחותה למקומות הללו.

בין המשתנה יכולת קריאה (קורא/לא-קורא) למשתנה מידת ההגעה ברגל, לא נמצאו קשרים מובהקים סטטיסטית באף אחד מהמקומות במרחב הציבורי שהוצגו בפניהם.

קשר בין סיוע אמצעי ההנגשה במרחב הציבורי לבין משתני הרקע

להלן יוצגו הממצאים המובהקים שנמצאו בין מידת הסיוע של אמצעי הנגשה שונים במרחב הציבורי לבין משתני הרקע במחקר. לגבי משתני הרקע מגדר וגיל לא נמצאו הבדלים מובהקים באף אחד מאמצעי ההנגשה.

קשר בין אמצעי הנגשה למגזר:

אמצעי הנגשה		כן יועיל	לא יועיל	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
שלטים	יהודים	60%	40%	6.1*
	ערבים	82%	18%	
דף עם הסבר כתוב	יהודים	36%	64%	4.33*
	ערבים	55%	45%	
הודעות SMS	יהודים	25%	75%	51.89***
	ערבים	92%	8%	
סרט קצר עם הסבר	יהודים	58%	42%	7.70**
	ערבים	32%	68%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר מהחברה הערבית נוטים לראות בשלטים, בדפי הסברים כתובים ובהודעות SMS כמסייעים להם יותר מאשר משתתפי החברה היהודית. עם זאת, לגבי סרט קצר עם הסבר, המשתתפים מהחברה היהודית, יותר מהערבית, נוטים לראות בזה כאמצעי המסייע להם.

קשר בין אמצעי הנגשה לאופן המגורים:

אמצעי הנגשה		כן יועיל	לא יועיל	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
הודעות SMS	בית	51%	49%	6.25*
	הוסטל	33%	67%	
	דירה	27%	73%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר אשר גרים בבית נוטים לתפוס את הודעות ה-SMS כאמצעי מסייע, יותר מאשר תופסים זאת המשתתפים אשר גרים בהוסטל או בדירה.

קשר בין אמצעי הנגשה ליכולת קריאה:

אמצעי הנגשה		כן יועיל	לא יועיל	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
דף עם הסבר כתוב	לא יודע לקרוא	18%	82%	26.55***
	יודע לקרוא	62%	38%	
אתר אינטרנט	לא יודע לקרוא	17%	83%	14.00***
	יודע לקרוא	47%	53%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

באופן לא מפתיע, המשתתפים אשר יודעים לקרוא מדווחים הרבה יותר ממי שלא יודע לקרוא כי אמצעי הנגשה בדמות דף עם הסבר או אתר אינטרנט הם אמצעים שמועילים להם במרחב הציבורי.

קשר בין אמצעי הנגשה למידת העצמאות במרחב:

אמצעי הנגשה		כן יועיל	לא יועיל	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
אתר אינטרנט	רק עם ליווי	24%	76%	6.02*
	לבד	30%	70%	
	גם וגם	47%	53%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

המשתתפים אשר מתניידים באופן עצמאי מלא או חלקי במרחב הציבורי מדווחים כי האתר האינטרנט מסייע להם, יותר מאשר המשתתפים אשר עצמאיים לגמרי או לחילופין מתניידים רק עם ליווי.

פרק ד': מצגת להצגת עיקרי הממצאים

איפיון ובחינת צרכי הנגשה קוגניטיבית של אנשים עם משה במרחב הציבורי

המחקר בוצע על ידי 'מכלול'
יחידת הערכה ומחקר

בסיוע:

המכון הישראלי
להנגשה קוגניטיבית
אגודת עמי והקריה האקדמית אונו

ספטמבר 2023

| 1

מטת המחקר

לבחון את הצרכים של אנשים עם משה בתחום הנגשת המידע
ברשות המקומית בה הם מתגוררים (במרחבים הציבוריים), תוך
התייחסות למספר היבטים מרכזיים:

- א- בחינת השירותים שהם צורכים
- ב- אופני ההגעה לשירותים השונים
- ג- אמצעי הנגשת מידע להם הם נדרשים

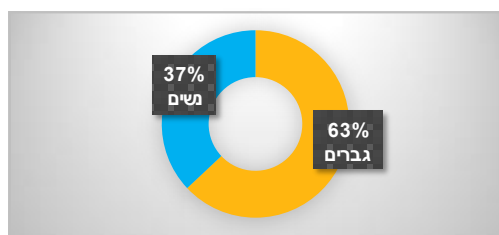
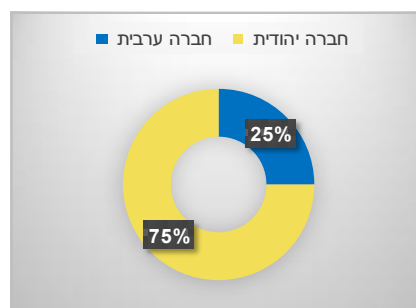
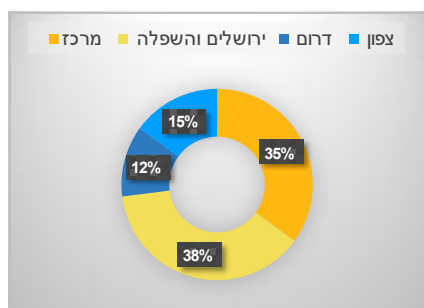
משתתפי המחקר – משתני רקע

התפלגות משתתפי המחקר לפי מסגרות, חברות (יהודית/ערבית), ומחוזות:

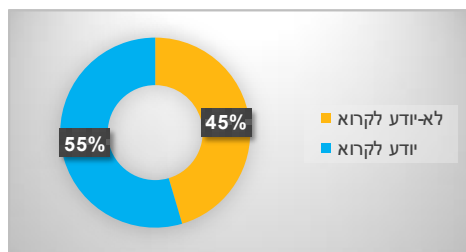
מחוז	חברה	המסגרת	שכיחות	שכיחות יחסית	סה"כ לפי מחוז
צפון	יהודית	מע"ש חדרה	6	4.0%	כ- 15%
	ערבית	מע"ש כפר קרע, מעונות סאלם	12	8.1%	
	ערבית	מע"ש עוספיא, אלון	4	2.7%	
דרום	יהודית	מע"ש יחדיו באר שבע	18	12.1%	כ- 12%
ירושלים והשפלה	יהודית	מע"ש אשדוד	16	10.7%	כ- 38%
	יהודית	תעסוקה נתמכת אשדוד	20	13.4%	
	יהודית	מע"ש עלי שיח אשדוד	4	2.7%	
	יהודית	מרכז תעסוקה אלון סבא ירושלים	16	10.7%	
מרכז	יהודית	מע"ש לוד	15	10.1%	כ- 35%
	יהודית	מרכז קשת חולון, אלון	7	4.7%	
	יהודית	מ. תעסוקה לב רבקה אוהל שרה ב"ב	9	6.0%	
	ערבית	מע"ש טייבה, צ'יימס	22	14.8%	
		סה"כ	149	100.0%	

| 3

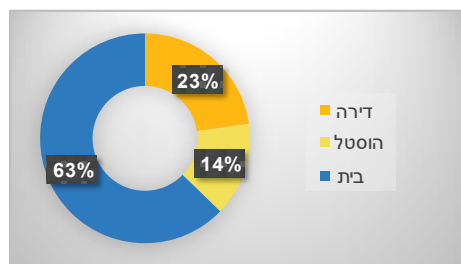

| 4

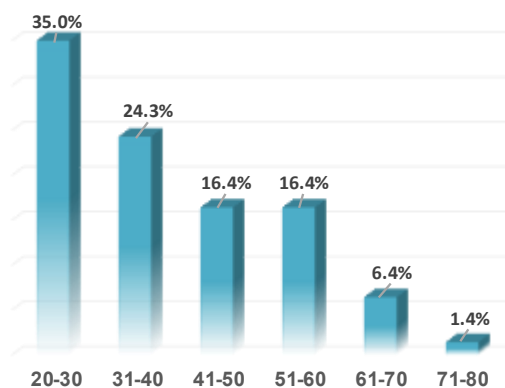
התפלגות המשתתפים לפי יכולת קריא/יודע/לא-יודע לקרוא:

התפלגות המשתתפים לפי סוג מגורים/בית/הוסטל/דירה:

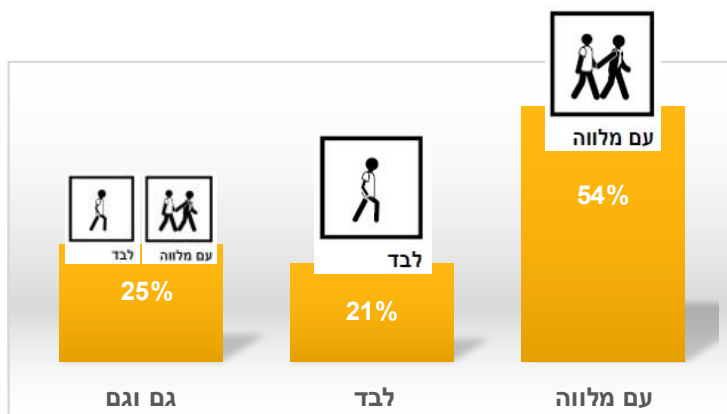
התפלגות המשתתפים לפי גיל (בקטגוריות):

5

שאלה עבור המדריך: האם האדם מסתובב בישוב לבד, או רק עם ליווי?

התפלגות תשובות המדריכים לגבי משתתפי המחקר:

6

שאלון המחקר המונגש

בפני המשתתפים (מקבלי השירות) הוצגו 19 מקומות במרחב הציבורי.
בנוגע לכל מקום הם נשאלו:

1. כמה אתה מבקר ב_____ (שם המקום)?
2. איך אתה מגיע ל_____ (שם המקום)?
3. האם אתה מגיע לבד או עם מלווה?

לאחר המענה על כל 19 המקומות, הם נשאלו לגבי מקום אחר/נוסף שלא הוזכר, ולבסוף, שאלה כללית – "מהו אמצעי ההנגשה שיסייע לך להבין מה עושים במקום?"

7

מרחבים ציבוריים

, טיילת מתקני ספורט
(מקום של אוניות)

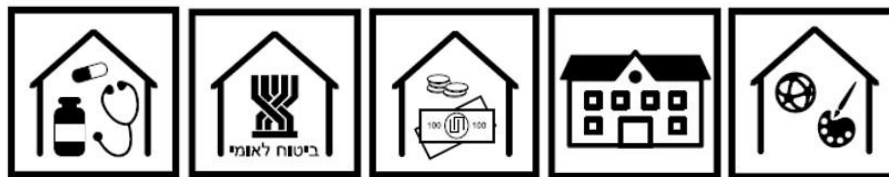
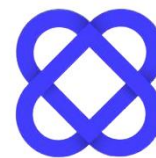
סופר מרקט קניון או מסעדה או בית קפה חוף הים
(מכולת) מרכז קניות או נמל

ת
(מקום שיש בו הופעות (למשל: חגיגות של חגים, למשל: הצגה, קונצרט)
הופעה בחוץ)

ברכה פארק או גן שעשועים קולנוע היכל התרבות אירוע או פעילו

8

מתנ"ס או עירייה או מועצה בנק ביטוח לאומי קופת חולים או

בית מרקחת

(מקום שמטפל בכסף) ארגון שנותן את הזכויות
למי שגר במדינה, למשל...

מרכז חוגים

, מסגד או כנסייה

מוזיאון ספרייה מועדון חברתי בית כנסת

למשל: מועדון אקלים,
כנפיים של קרמבו,
תנועת נוער

| 9

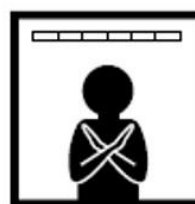
כמה אתה מבקר ב_____ (שם המקום)?

רבה

קצת

בכלל לא

| 10

איך אתה מגיע ל_____ (שם המקום)?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

11 |

האם אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

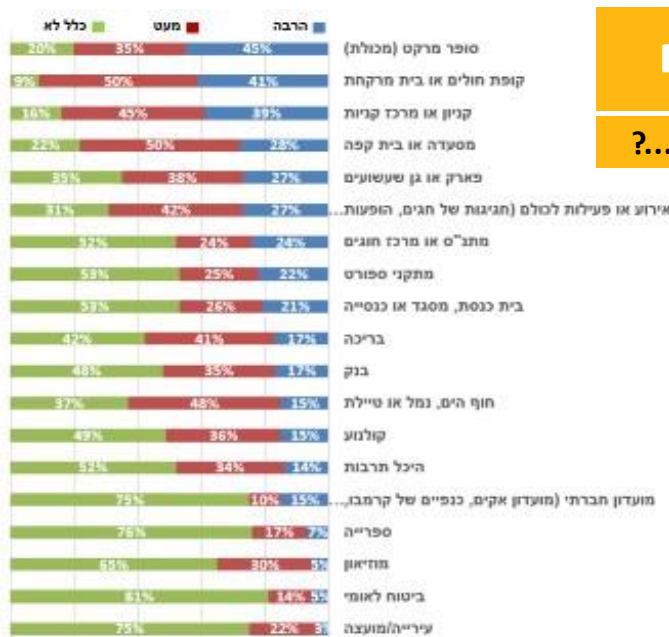
לבד

12 |

כשאתה מגיע ל _____ (שם המקום),
מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם

	אתר אינטרנט		רמקול שאפשר לשמוע בו הסבר		שלטים
	הודעת OX.AM.OX		סרט קצר עם הסבר		דף עם הסבר כתוב
	אדם שמסביר				

13

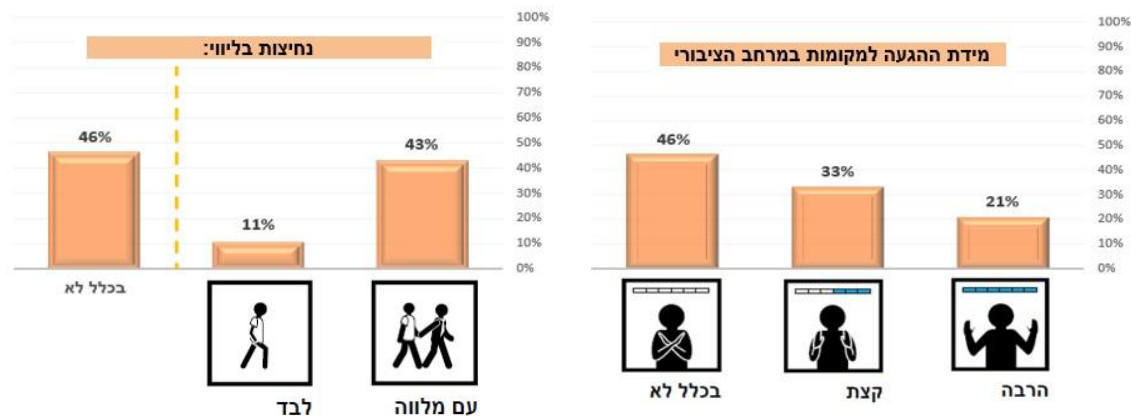
ממצאים

כמה אתה מבקר ב...?

14

ממצאים כלליים

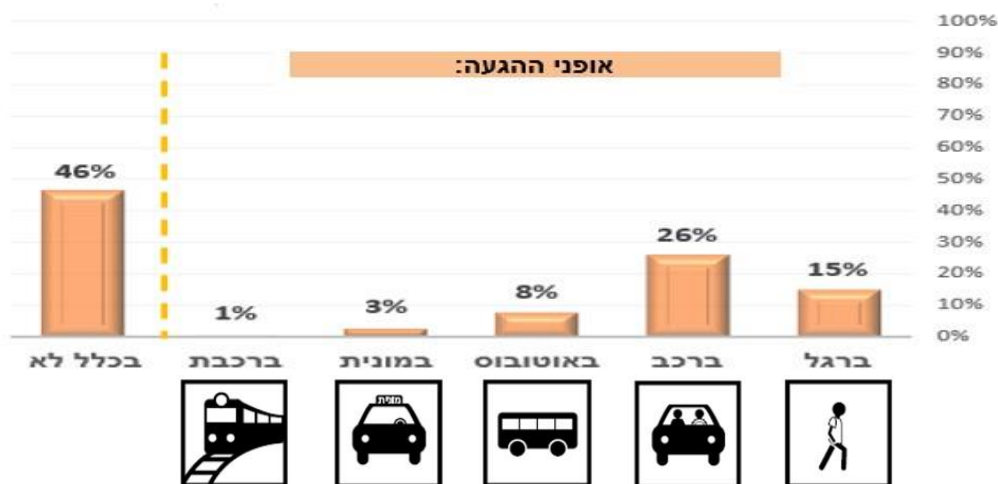
(ללא חלוקה למקומות ספציפיים)

15

ממצאים כלליים

(ללא חלוקה למקומות ספציפיים)

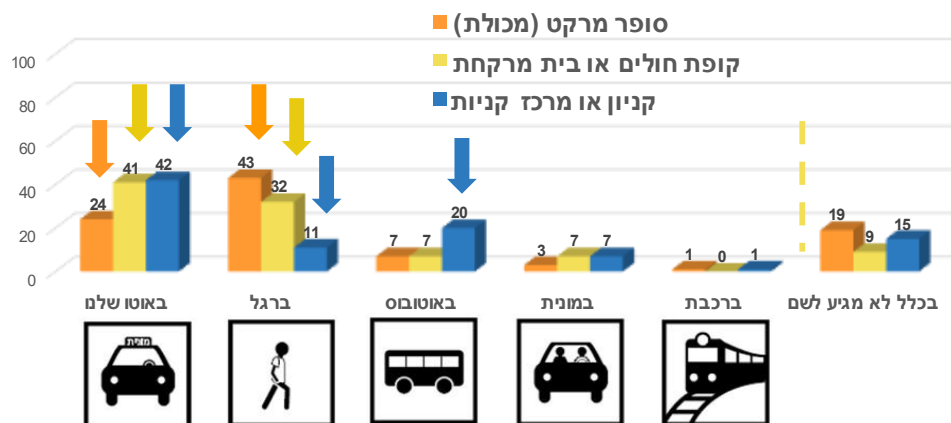

16

ממצאים

בהתייחסות למקומות השונים

מקומות אליהם מגיעים במידה ובהכ- 40% מהמשתתפים

17

ממצאים

בהתייחסות למקומות השונים

מקומות אליהם מגיעים במידה ובהכ- 25% מהמשתתפים

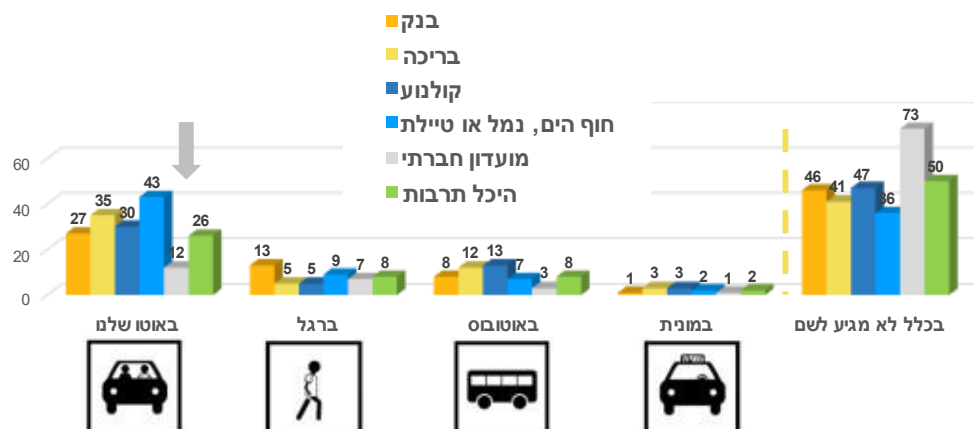

18

ממצאים

בהתייחסות למקומות השונים

מקומות אליהם מגיעים במידה ובה כ- 15% מהמשתתפים

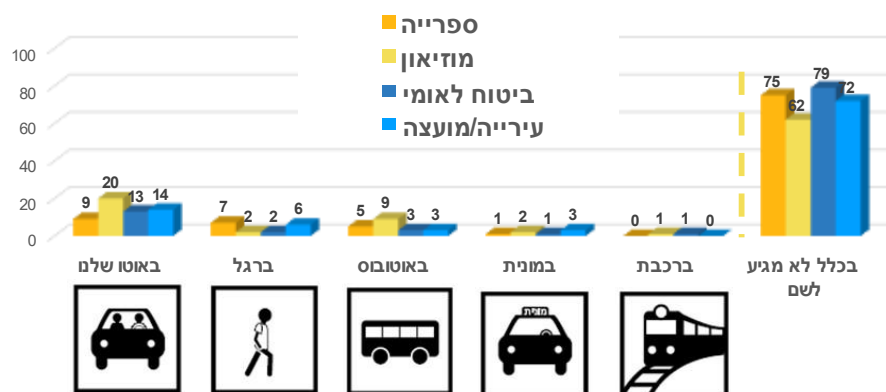

19

ממצאים

בהתייחסות למקומות השונים

מקומות אליהם מגיעים במידה ובה כ- 5% מהמשתתפים

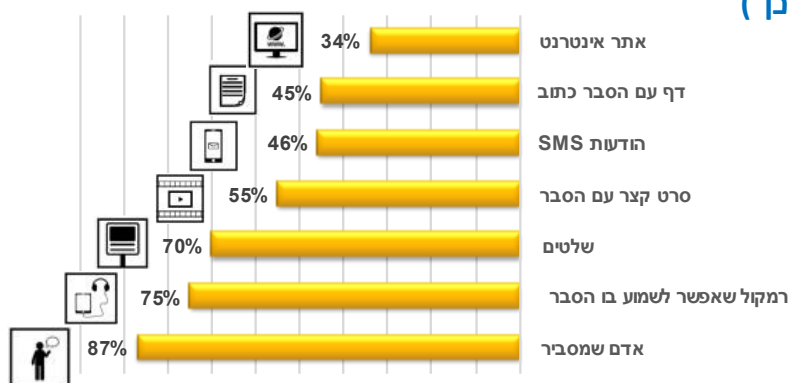

20

ממצאים – אמצעי הנגשה

האם האמצעי הזה יכול לסייע לך להבין מה עושים במקום בו אתה נמצא
(אחוז תשובות ה"כן")

21

ממצאים – אמצעי הנגשה

"כשאתה מגיע למקום מסוים, מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?" (שאלה פתוחה)

קטגוריות שעלו:

הורים/משפחה/מדריכה שמלווים אותה (f=29)

מי שנמצא באותו מרחב מסייע לו (מוכרים, מזכירה/פקידה, אימאם, ועוד) (f=21)

שילוט/תמונות/אינטרנט (f=20)

מבין תוך כדי התבוננות/הקשבה במרחב עצמו (f=15)

רמקול/סרט שמסביר (f=14)

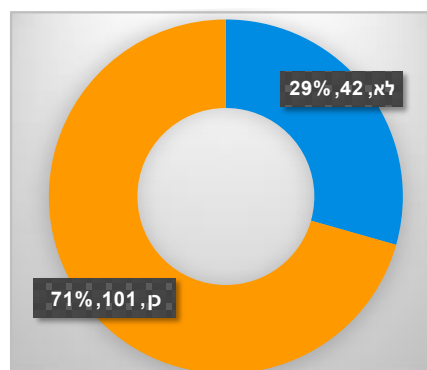
22

מקומות שהם רוצים אך לא יכולים להגיע אליהם

המקומות אליהם היו רוצים להגיע ושכיחותם	שכיחות (רגילה)
מקומות במרחב הציבורי	
נסיעות לחופשות וטיולים בארץ	12
קניון	11
ים	10
קולנוע/תיאטרון	9
מוזיאון	8
מסעדה/בית קפה/שוק/סופר-מרקט	7
מועדונים/חוג/למידה	6
נסיעות למשפחה/חברים	6
בריכה	6
נסיעות לחו"ל	4
בנק	3
ספריה	3
ספריה	3
גן חיות	2
מקומות דתיים/לתפילה	2

האם יש מקום או פעילות שהיית רוצה להגיע אליה אך את/ה לא יכול להגיע לשם?

מקומות שהם רוצים אך לא יכולים להגיע אליהם

מה יכול לעזור להגיע לשם?	
"כדאי שיהיה אזורייה או רמקולים באוטובוס שיגיד את שם התחנה שהוא מגיע אליה."	1
"בכל תחנה שהאוטובוס עוצר שיגידו ברמקול את שם המקום שהגיעו אליו."	1
"שהשילוט יהיה בשפה פשוטה וברורה כאשר מגיעים לאזור המבוקש"	1
"הסבירה לי שאם תקבל דף הסבר תוכל להגיע בכוחות עצמה לכל מקום וגם מה שיעזור לה להבין את הדרך זה השלטים."	1
"הערה: יעזרו שלטים בכתב ברייל"	1
"הסבר מיוחד איך להגיע באוטובוס היה עוזר."	1
"שעון יד, מפה שתראה לו איך להגיע, או אפליקציה לטלפון שייראה את המסגד והשמות שלהם."	1
"שאיש קבוע ילווה אותה בכל יום באופן קבוע."	1
"אם היו מסייעים אותי"	1

סיבות לאי-ההגעה למקומות אלה	
אין מי שילווח/יידקח (תלות באחרים)	30
לא מכיר/ה את הסביבה (שמות, כיוונים, אזורים, כבישים, מקומות) או לא יודע להגיע לבד	13
פחדים: פחד מאפליפסיה והתקפים, פחד ללכת לאיבוד, פחד מאנשים, פחד שתצטרך לשירותים ויש לה בעיה עם זה, פחד מהכביש, יכולה לשוח לרדת מהאוטובוס	13
רחוק מידי	12
אסור לו/ה לבד	9
לא יודע לקרוא	7
קשה להגיע מבחינה פיזית (קושי ברגליים או בהתניידות)	6
סיבות לאי-יכולת לטוס: אמה מפחדת לטוס, אין דרכון בתוקף, לא יודעת אנגלית, לא יודעת לטוב לבד.	4
אין זמן לקחת אותו/ה	3

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

מקום ציבורי	קריאה	מגיע לשם הרבה	לא מגיע לשם כלל או במידה מועטה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
ברכה	לא יודע לקרוא	9%	91%	6.15*
	יודע לקרוא	26%	74%	
בית כנסת, מסגד או כנסייה	לא יודע לקרוא	28%	72%	4.53*
	יודע לקרוא	14%	86%	
בנק	לא יודע לקרוא	11%	89%	4.15*
	יודע לקרוא	24%	76%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

* מי ש**יודע לקרוא** נוטה להגיע יותר לברכה ולבנק, אולם פחות למקומות דתיים מאשר שלא יודע לקרוא.
* באופן לא מפתיע נמצא כי אמצעי ההנגשה בדמות דף עם הסבר ואתר אינטרנט עילים למי ש**יודע לקרוא** יותר מאשר למי שלא יודע לקרוא.

25

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

מקום ציבורי	מגזר	מגיע ברגל	מגיע בתחבורה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
קניון או מרכז קניות	יהודי	15%	85%	6.57**
	ערבי	0%	100%	
חוף הים, נמל או טיילת	יהודי	12%	82%	4.87*
	ערבי	0%	100%	
פארק או גן שעשועים	יהודי	38%	62%	12.04***
	ערבי	8%	92%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

* משתתפי המחקר מהחברה היהודית נוטים יותר מאלה החברה הערבית להגיע **ברגל** למרכזי קניות/קניונים, לחוף הים/נמל/טיילת, ולפארק/גן שעשועים.
* משתתפים מהחברה היהודית נוטים להגיע **לברכה** יותר מאשר מהחברה הערבית (22% לעומת 5%).

26

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

אמצעי הנגשה	כן יועיל	לא יועיל	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
שלטים	יהודים ערבים	60% 82%	6.1*
דף עם הסבר כתוב	יהודים ערבים	36% 55%	4.33*
הודעות SMS	יהודים ערבים	25% 92%	51.89***
סרט קצר עם הסבר	יהודים ערבים	58% 32%	7.70**

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

שלטים, דפי הסברים והודעות SMS כמסייעים יותר למשתתפי החברה הערבית מאשר ליהודית
עם זאת, לגבי סרט קצר עם הסבר הממצא הפוך.

27 |

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

מקום ציבורי	אופי המגורים	מגיע ברגל	מגיע בתחבורה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
מסעדה או בית קפה	בית הוסטל דירה	7% 10% 27%	93% 90% 73%	10.12**
ספרייה	בית הוסטל דירה	8% 14% 27%	92% 86% 73%	8.18**
ביטוח לאומי	בית הוסטל דירה	32% 10% 49%	68% 91% 51%	8.92**

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר אשר גרים בדירות נוטים יותר מאשר אלה הגרים בהוסטל או בבית להגדרת
למסעדות/בתי-קפה, לספרייה ולביטוח הלאומי

28 |

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

המשתתפים הגברים נוטים להגיע למוסדות דתיים (בית כנסת, מסגד או כנסייה) יותר מאשר הנשים.

תודה על
ההקשבה

האם למישהו יש שאלות?

michloks@shalom.org.il

03-9601122

www.kshalom.org.il

פרק ה': תובנות והמלצות

במפגש בו הוצגו ממצאי ההערכה בפני צוות קרן שלם וועדת ההיגוי למחקר הערכה זה, עלו מספר תובנות והמלצות. ראשית, ניכר כי לעצם המהות והביצוע של מחקר בסדר גודל כזה בקרב מקבלי שירות – קיימת חשיבות רבה מאוד, אשר העמידה את מקבלי השירות עצמם במרכז. כלומר, המחקר מיישם הלכה למעשה את תפיסת "האדם במרכז".

המחקר מלמד אותנו היכן מקבלי השירות מתנהלים במרחב הציבורי, באיזו שכיחות וכיצד מתניידים, מה שיכול לעורר חשיבה ודיון בנוגע למענים שניתן לספק ברשויות. להלן התובנות וההמלצות שעלו:

- יש לחשוף את ממצאי הסקר לרשויות המקומיות כדי שיוכלו להשתמש בנתונים. ממצאי ההערכה מאוששים מחקרית ומספקים תמונת מצב רחבה, אשר יכולה להוות כלי עזר עבור הרשויות, ובכך לתרום להם תרומה משמעותית.
- ניתן לחשוב על פיתוח קולות קוראים המבוססים על ממצאי המחקר, באמצעותם קרן שלם תוכל לסייע ולתרום לרשויות. הדבר יעניק לרשויות חופש בחירה היכן, איפה וכיצד ניתן לספק מענה ברשות הספציפית שלהם.
- הממצאים מלמדים כי מרבית המקומות הציבוריים אליהם מגיעים אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, במידה הרבה ביותר, הם: סופר-מרקט, קופת-חולים/בית-מרקחת, קניון/מרכז-קניות. הצוות הבכיר של קרן שלם ידון באפשרות להוציא פניה רשמית למקומות אלו עם קריאה להנגשת המידע עבור מקבלי השירות.
- תיבדק האפשרות להציג את ממצאי הסקר בכנס ראשי רשויות במוני אקספו.

נספחים

נספח 1א: טופס הסכמה לאפטרופוס, להשתתפות בן משפחתו בסקר הנגשת מידע לאנשים עם מוגבלות שכלית (בעברית)

אפטרופוס יקר,

קרן שלם בשיתוף מינהל מוגבלויות מבקשים לבחון את צרכיהם של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בתחום הנגשת מידע ברשות המקומית. לצורך כך יעשה סקר בקרב אנשים עם מ"ה שמטרתו לבדוק איתם באיזה מתחמים ציבוריים הם הכי משתמשים במקום בו הם חיים (למשל: בריכה, קולנוע, קופת חולים וכו'), איזה מידע הם צריכים שיוגש להם במתחמים אלה וכד'.
אנו מבקשים להבין מה נדרש להם על מנת שנוכל למצוא פתרונות בשיתוף עם הרשויות בהתאם לצרכים שיאותרו.

נשמח לאישורך והסכמתך להשתתפות בנך/בתך (או מי שאתה אפטרופוס שלו) בסקר.

1. הסקר יערך במסגרת של בנך/בתך
2. הסקר יועבר על ידי מדריכה/ה מהמסגרת ואורכו כ- 15 דקות בלבד.
3. סקר יערך בשפת האם של בנך/בתך (ערבית/עברית)
4. הסקר הוא בשפה פשוטה ויש בו שימוש בסמלים שיעזרו לו או לה להבינו ולענות עליו.
5. בתחילת הסקר נשאל את בנך/בתך אם הוא רוצה להשתתף בסקר, בכל שלב יוכל להפסיק את השתתפותו בסקר.

נודה לקבלת הסכמתך להשתתפות:

אני החתום מטה, נותן הסכמתי להשתתפות בני/בתי (או מי שאני אפטרופוס שלו) בהערכה, כאשר ידוע לי כי:

1. בני/בתי (או מי שאני אפטרופוס שלו) אינו מחויב/ת להשתתף בסקר
2. זכות בני/בתי (או מי שאני אפטרופוס שלו) לפרוש בכל עת מהשתתפות בסקר.
3. כל המידע שייאסף במהלך הסקר יישמש אך ורק את החוקרים, לא יתוייג שמית (יישאר אנונימי) ולא יועבר לכל גורם נוסף.

בכל שאלה נוספת ניתן לפנות לד"ר עדי לוי-ורד, רכזת מכלול, היחידה להערכה ומחקר, קרן שלם:

michlol.kshalem@gmail.com

שם משפחה

שם בנך/בתך

קרבה למקבל השירות

שם האפטרופוס

תאריך

חתימה

נספח 1ב: טופס הסכמה לאפוטרופוס - בערבית

استمارة موافقة ولي الامر على اشتراك فرد من أسرته في الإجابة على مسح بموضوع إتاحة الوصول للمعلومات للأشخاص ذوي المحدودية الذهنية التطورية

عزيزي ولي الامر:

يسعى صندوق شاليم، بالتعاون مع إدارة شؤون المحدودية، إلى دراسة احتياجات الأشخاص ذوي المحدودية الذهنية التطورية في مجال إتاحة المعلومات في السلطات المحلية.

لهذا الغرض سيتم اجراء مسح يخصص الأشخاص ذوي المحدودية الذهنية التطورية، والذي يهدف لفحص المجالات العامة المستخدمة لديهم على الأكثر (على سبيل المثال: بركة سباحة، سينما، صندوق ومرضى وما شابه ذلك) ، أي معلومات يحتاجون ان تكون متاحة وملانمة لهم من هذه المجالات.

نريد أن نعرف ما يحتاجونه حتى نتمكن من إيجاد حلول بالتعاون مع السلطات وفقاً للاحتياجات التي سيتم تحديدها.

يسرنا أن نوافق وتصادق على اشتراك ابنك\ابنتك (أو من تكون وصيا عليه) في الاستبيان الذي يخص إتاحة المعلومات.

6. سيتم المسح داخل إطار ابنك\ابنتك
7. سيتم المسح بواسطة مرشدة من الإطار ومدته تقريبا 15 دقيقة فقط.
8. سيكون المسح بلغة الام لابنك\ابنتك (العربية\العبرية).
9. المسح سيكون بلغة بسيطة وسيكون به استخدام لرموز تساعد على الفهم بسهولة.
10. في بداية المسح سوف نسأل ابنك\ابنتك ما إذا كان يرغب في الاشتراك بالمسح، في كل مرحلة يستطيع ان يوقف المسح وان لا يستمر.

نشكرك على الموافقة لاشتراكه:

انا الموقع أدناه، أوافق على اشتراك ابني\ابنتي (أو من أكون وصيا عليه) في التقييم، بحيث أنه معلوم لدي أنه:

1. ابني\ابنتي (أو من أكون وصيا عليه) غير ملزمة على الاشتراك في التقييم.
 2. حق ابني\ابنتي (أو من أكون وصيا عليه) ان يختار التوقف عن الاشتراك في التقييم في أي وقت.
 3. لا يوجد أي علاقة بين الاشتراك في التقييم وبين الاشتراك في البرنامج. لن يتضرر الاشتراك في البرنامج بأي شكل من الأشكال، في حال اخترت عدم المشاركة في التقييم.
 4. جميع المعلومات التي سوف يتم تجميعها خلال التقييم سوف تستخدم فقط من قبل المعنيين في المسح، لن يتم الإشارة بالاسم (سيفي مجهول الاسم) ولن يتم تحويله الى أي جهة إضافية.
- بخصوص أي سؤال اضافي يمكن التوجه الى دكتور عادي ليفي- فيرد، مركزة الجمعية، قسم التقييم والبحث، صندوق شاليم:

michlol.kshalem@gmail.com

اسم العائلة

صلة القرابة مع متلقي الخدمة

التاريخ

اسم ابنك\ابنتك

اسم الوصي

التوقيع

נספח 2א: טופס הסכמה להשתתפות מקבל השירות בתהליך הערכת צרכי הנגשת מידע ברשויות (בעברית)

טופס הסכמת מקבל השירות להשתתפות בתהליך

הערכת צרכי הנגשת מידע ברשויות המקומיות

***יש למלא את הטופס בעזרת איש מקצוע מתווך

אני מחליט - אני מסכים להשתתף במחקר או אני לא מסכים להשתתף במחקר

מה זה מחקר?

מחקר הוא בדיקה או ניסוי. במחקר שואלים שאלות כדי לדעת על נושא מסוים (למשל, האם לאנשים עם שיער בהיר יש תמיד עיניים כחולות).

את השאלות של המחקר מכינים אנשים שקוראים להם חוקרים.

האנשים שעונים על השאלות הם אנשים כמוך - אלה המשתתפים.

המשתתפים יענו על השאלות רק אם הם מסכימים.

הטופס הזה הוא כדי להראות שהם מסכימים להשתתף במחקר.

הסבר על המחקר הזה :

את המחקר עושה קרן שלם. המחקר רוצה לעזור לאנשים עם מוגבלות שכלית.

המחקר רוצה לבדוק היכן אנשים עם מוגבלות שכלית מסתובבים בעיר או ביישוב שבו הם גרים, למשל : גן ציבורי, מתנ"ס, קולנוע, קופת חולים.

המחקר רוצה לדעת מה חסר לאנשים עם מוגבלות שכלית כדי להבין דברים שקורים במקומות האלה.

מה חשוב שתדע כדי שתוכל להחליט אם להשתתף או לא ?

- (1) אני אשתתף במחקר רק אם אני רוצה
 - (2) אם אני לא רוצה להשתתף במחקר, אז לא יפגעו בזכויות שלי (לא יקרה לי משהו רע)
 - (3) לא יגלו את הפרטים שלי (שם, טלפון, כתובת) לאחרים ולא יפרסמו אותם.
 - (4) אף אחד לא ידע שאני השתתפתי במחקר הזה.
 - (5) אם אני רוצה אני יכול לענות רק על חלק מהשאלות
 - (6) אם אני מענה רק על חלק מהשאלות, לא יקרה לי משהו רע
 - (7) אם אני אבקש להפסיק- החוקרת תפסיק לשאול אותי שאלות
 - (8) אם אני לא רוצה להמשיך אני רק צריך להגיד "אני לא רוצה"
 - (9) הסכמתי להשתתף במחקר בלי שיכריחו אותי.
 - (10) אם יהיו לי עוד שאלות אוכל לפנות לעדי לוי מקרן שלם
- בטלפון : 03-9601122

האם אתה מסכים להשתתף במחקר?

אם כן – הפרטים שלי הם :

שם ושם משפחה	
מס' תעודת זהות	
כתובת	

אני חותם כאן כדי להראות שאני מסכים להשתתף :

שם משתתף	חתימה של המשתתף	תאריך

גם החוקרת חותמת כאן כדי לאשר שהיא הסבירה לך כל מה שצריך לדעת והיא חושבת

שהבנת את כל מה שהוסבר :

שם החוקרת	חתימה של החוקרת	תאריך

נספח 2: טופס הסכמה להשתתפות מקבל השירות בתהליך הערכת צרכי הנגשת מידע ברשויות (בערבית)

نموذج موافقة لاشتراك متلقى الخدمات في عملية تقييم احتياجات إتاحة المعلومات في السلطات المحلية

نموذج موافقة لاشتراك متلقى الخدمات في عملية تقييم

احتياجات إتاحة المعلومات في السلطات المحلية

مرحباً،

نحن نطلب منك الموافقة على الاشتراك في استبيان قصير. يهدف الاستبيان الى فحص كيف بالامكان مساعدتك أن تعرف أين أنت موجود في البلدة التي تعيش فيها، وماذا يمكن العمل في الأماكن المختلفة التي تزورها، في بلدتك. بهدف الإجابة عن أسئلتنا سوف يقوم المعالج بقراءة الأسئلة أمامك ويساعدك في فهمها. سيقوم المعالج بمساعدتك ايضا بكتابة الأجوبة التي تقولها. الوقت الذي ستستغرقه في الاجابة على الاسئلة حوالي ربع ساعة حتى نصف ساعة.

*** يجب تعبئة النموذج بواسطة شخص مهني وسيط

أنا أقرر - أنا أوافق على الاشتراك في البحث أو أنا لا أوافق على الاشتراك في البحث

ماذا يعني بحث؟

بحث هو فحص أو تجربة. في البحث يتم طرح أسئلة بهدف المعرفة عن موضوع معين (مثلا، هل للأشخاص ذوي الشعر الفاتح يوجد عينين زرقاوين).

يقوم بتجهيز أسئلة البحث أشخاص يطلق عليهم باحثين.

الأشخاص الذين يجيبون على الأسئلة مثلك- هم المشتركين.

يقوم المشتركين بالإجابة عن الاسئلة في حال وافقوا فقط.

يهدف هذا النموذج الى إظهار الموافقة على الاشتراك في البحث..

شرح عن هذا البحث:

يجري هذا البحث صندوق شاليم، يريد البحث مساعدة الأشخاص ذوي المحدودية العقلية.

يهدف البحث، فحص أية أماكن يجلس بها أو يذهب اليها الأشخاص ذوي المحدودية العقلية في المدينة أو البلدة التي

يعيشون بها، مثلا: حديقة عامة، مركز مجتمعي (متناس) سينما، بركة.

يهدف البحث الى التعرف على الأشخاص ذوي محدودية عقلية بهدف معرفة وفهم ما يحدث في هذه الأماكن.

ما هو المهم أن تعرفه من أجل أن تستطيع اتخاذ القرار بالاشتراك ام لا؟

- (11) انا سأشارك في البحث فقط اذا أردت
- (12) في حال لم أرغب الاشتراك في البحث، فلن تتضرر حقوقي (لن يحدث أمر سيء)
- (13) لن يتم الكشف عن تفاصيلي (الاسم، الهاتف، العنوان) للآخرين ولن يتم نشرها.
- (14) في حال رغبت بإمكانني الإجابة على قسم من الأسئلة فقط
- (15) في حال أحببت على قسم من الأسئلة فقط، لن يحدث لي أمر سيء
- (16) لن يعرف أي شخص ماذا أجبت
- (17) في حال طلبت التوقف- ستتوقف الباحثة عن توجيه أسئلة لي.
- (18) في حال أنني لا أريد الاستمرار فقط علي أن أقول " أنا لا أريد"
- (19) وافقت على الاشتراك في البحث بدون أن يجبروني.
- (20) اذا كان لي المزيد من الأسئلة يمكنني التوجه الى عادي ليفي من صندوق شاليم

بهااتف : 03-9601122

هل ترغب أن تشترك في البحث؟

اذا اجبت نعم- تفاصيلي هي:

الاسم واسم العائلة	
رقم الهوية:	
العنوان	

أنا أوقع هنا بهدف إظهار موافقتي على الاشتراك :

اسم المشترك	توقيع المشترك	تاريخ

ايضا الباحثة توقع هنا من أجل أن تصرح على أنها شرحت لك كل ما يجب أن تعرفه وباعتقادها أنك فهمت ما تم شرحه:

اسم الباحثة	توقيع الباحثة	تاريخ

נספח מס' 3א: שאלון צרכי הנגשת מידע במרחבים ציבוריים בקהילה (עבור אנשים עם מוגבלות שכלית) – בעברית

כלי המחקר פותח עבור קרן שלם על ידי

המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית

דצמבר 2019

שאלון איתור צרכים להנגשה של מידע במקומות ציבוריים עבור אנשים עם מוגבלות שכלית

מסמכים נוספים רלבנטיים –

- [חברת הנחיות לחוקר](#)
- [מסמך נלווה למרואיין לשאלון איתור צרכים להנגשה של מידע במקומות ציבוריים עבור אנשים עם מוגבלות שכלית](#)

חלק ראשון

רקע על האדם עם המוגבלות

המדריך ממלא לבד את החלק הזה, לפי הרקע הקיים על האדם.

- מידע מזהה: _____
- באיזה ישוב הוא/היא גר/ה? _____
- אנא סמן. מגדר: ☐ גבר ☐ אישה
- אנא סמן את גילו של האדם:
 - ☐ בין 20-30
 - ☐ בין 31-40
 - ☐ בין 41-50
 - ☐ בין 51-60
 - ☐ בין 61-70
 - ☐ 70 ומעלה
- איפה מתגורר/ת: ☐ בבית ☐ בדירה ☐ בהוסטל ☐ אחר: _____
- האם הוא/היא יודע/ת לקרוא? ☐ יודע/ת לקרוא ☐ לא יודע/ת לקרוא
- ככל הידוע לך, האם האדם מגיע ממקום למקום בישוב לבד, או רק עם ליווי?
(אנא בחר באפשרות המתאימה)
 - ☐ לבד
 - ☐ רק עם ליווי
 - ☐ אם לחלק מהמקומות לבד ולחלק עם ליווי, להיכן מגיע/ה לבד?

חלק שני

שאלון לאדם עם מגבלה שכלית התפתחותית

הקרא לאדם את השאלות, עזור לו להבין ולענות על השאלות בהתאם להנחיות.

שלום, אני כאן היום כדי לשאול אותך כמה שאלות. השאלות שאני שואל הן כדי ללמוד איך אנשים עם מוגבלות שכלית עושים דברים כמו ללכת לרופא, לבלות בפארק או ללכת למסעדה. אנחנו רוצים לדעת אם יש דברים שאנחנו יכולים לעשות כדי שאנשים עם מוגבלות שכלית יוכלו להיות יותר עצמאיים וליהנות במקומות שהם רוצים.

אתה מסכים לענות על כמה שאלות?

☐ כן ☐ לא

מדריך: במידה והאדם לא מעוניין להשתתף, בכל שלב של המפגש, כבד את הבקשה של האדם.
הודה לאדם, סיים את הפגישה ועדכן את האחראי שלך.
במידה והאדם מסכים לענות על השאלון, אפשר להמשיך לענות על השאלון.

אני אקריא לך רשימה של מקומות, ואראה לך סמל (תמונה) של כל מקום.
אני אשאל אותך:

- כמה אתה מגיע למקומות האלה
- איך אתה מגיע למקומות האלה
- עם מי אתה מגיע למקומות האלה

בשאלות הבאות:

1. פתח את הדף עם הסמל המתאים מתוך החוברת למרואיין.
2. סמן וי ✓ במקומות המתאימים בטבלה מטה, לפי התשובות של האדם.
3. התקדם בחוברת למרואיין דף אחרי דף.

[אם האדם ענה קצת או הרבה, שאל:] אתה מגיע לבד או עם מלווה (למשל: מדריך, הורה)?		אם האדם ענה קצת או הרבה, שאל:] איך אתה מגיע ל _____ ? [שם המקום]					כמה אתה מבקר ב _____ ? [שם המקום]			
עם מלווה	לבד	מסיעים אותי	במונית	ברכבת	באוטובוס	ברגל	בכלל לא	קצת	הרבה	
										סופר מרקט (מכולת)
										קניון או מרכז קניות
										מסעדה או בית קפה
										חוף הים, נמל (מקום של אוביות) או טיילת
										ברכה
										מתקני ספורט
										פארק או גן שעשועים
										קולנוע: מקום עם אולם שאפשר לראות בו סרטים
										היכל תרבות: מקום שיש בו הופעות. למשל: הצגה, קונצרט.
										אירוע או פעילות לכולם. למשל: חגיגות של חגים, הופעה בחוץ.

[אם האדם ענה קצת או הרבה, שאל:] אתה מגיע לבד או עם מלווה (למשל: מדריך, הורה)?		אם האדם ענה קצת או הרבה, שאל:] איך אתה מגיע ל _____ ? [שם המקום]					כמה אתה מבקר ב _____ ? [שם המקום]			
עם מלווה	לבד	מסיעים אותי	במונית	ברכבת	באוטובוס	ברגל	בכלל לא	קצת	הרבה	
										מוזיאון: מקום שיש בו תערוכות. למשל: תמונות, פסלים.
										ספרייה: מקום שיש בו הרבה ספרים
										מתנ"ס או מרכז חוגים
										מועדון חברתי. למשל: מועדון אקו"ם, כנפיים של קרמבו, תנועת נוער.
										בית כנסת, מסגד או כנסייה: מקום דת שבאים להתפלל בו *להתאים לפי האדם
										עירייה או מועצה: מקום שמנהל את הישוב *להתאים לפי האדם

כמה אתה מבקר ב _____? [שם המקום]		אם האדם ענה קצת או הרבה, שאל: איך אתה מגיע ל _____? [שם המקום]					[אם האדם ענה קצת או הרבה, שאל:] אתה מגיע לבד או עם מלווה (למשל: מדריך, הורה)?		
הרבה	קצת	בכלל לא	ברגל	באוטובוס	ברכבת	במונית	מסיעים אותי	לבד	עם מלווה
									בנק: מקום שמטפל בכסף
									ביטוח לאומי: ארגון שנותן את הזכויות למי שגר במדינה. למשל, אדם שחולה הרבה זמן ולא יכול לעבוד, מקבל לפעמים כסף מביטוח לאומי.
									קופת חולים או בית מרקחת
									מקום אחר שאתה מגיע אליו: _____ _____ _____

מדריך, בחר את אחד המקומות שהאדם אמר שהוא ביקר בהם.
שאל את האדם את השאלה הבאה על מקום שהאדם ביקר בו.

כשאתה מגיע ל_____ [שם המקום],

מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?

בשאלות הבאות:

1. הצג את הסמלים של העזרים השונים, עמוד 22 בחוברת למראיין.
2. סמן וי ✓ במקומות המתאימים בטבלה מטה, לפי התשובות של האדם.

לא	כן	
		שלטים
		דף עם הסבר כתוב
		רמקול שאפשר לשמוע בו הסבר
		סרט קצר עם הסבר
		אתר אינטרנט
		הודעת אס.אם.אס
		אדם שמסביר

יש מקום שאתה רוצה להגיע אליו, אבל אתה לא מגיע אליו?

כן ☐ לא ☐

אם האדם ענה כן, שאל:

לאיזה מקום אתה רוצה להגיע, אבל אתה לא עושה את זה?

במידה והאדם מתקשה לענות, להקריא מהטבלה כמה מקומות שהאדם ענה שהוא לא מגיע אליהם, או שמגיע אליהם מעט.

למה אתה לא יכול להגיע ל _____ [שם המקום]?

במידה והאדם מתקשה לענות, אפשר לשאול:
יש לך איך להגיע? חסר לך משהו במקום? אתה צריך שיתאימו לך משהו כדי שיהיה לך נח יותר להגיע לשם?

תודה שענית על השאלות.

נספח מס' 3ב: שאלון צרכי הנגשת מידע במרחבים ציבוריים בקהילה (עבור אנשים עם מוגבלות שכלית) - בערבית

تم تطوير أداة البحث لصندوق كامل بواسطة
المعهد الإسرائيلي للوصول المعرفي
ديسمبر 2019

استبيان يحدد احتياجات الوصول للمعلومات في الأماكن العامة للأشخاص ذوي الإعاقات الذهنية

وثائق أخرى ذات صلة -

- [دليل إرشادي للباحث](#)
- [وثيقة مصاحبة للمقابلة لاستبيان تحديد الاحتياجات لإمكانية الوصول إلى المعلومات في الأماكن العامة للأشخاص ذوي الإعاقات الذهنية](#)

الفصل الأول خلفية عن الشخص ذي المحدودية العقلية

يتم تعبئة هذا الفصل على يد المُرشد، بحسب الخلفية الخاصة بالشخص.

- تفاصيل شخصية: _____
- بآية بلدة يسكن الشخص؟ _____
- الرجاء الإشارة. الجنس: ☐ ذكر ☐ أنثى
- الرجاء الإشارة الى جيل الشخص:
 - ☐ بين 20-30
 - ☐ بين 31-40
 - ☐ بين 41-50
 - ☐ بين 51-60
 - ☐ بين 61-70
 - ☐ 70 وما فوق
- أين يسكن \ تسكن: ☐ بالبيت ☐ بشقة ☐ بمأوى (هوستل)
- مكان آخر: _____
- هل يعرف \ تعرف القراءة؟ ☐ يعرف \ تعرف القراءة ☐ لا يعرف \ تعرف القراءة
- علمك، هل يتنقل الشخص من مكان الى آخر بالبلدة لوحده، أو فقط مع مرافق؟
(الرجاء اختر الامكانية الملائمة)
 - ☐ لوحده
 - ☐ فقط مع مرافق
- ☐ اذا كان يتنقل لوحده لجزء من الأماكن ومع مرافقة لجزء آخر، الى أي أماكن بمقدوره الوصول لوحده؟

الفصل الثاني

استبانة للشخص ذي المحدودية العقلية التطورية

اطرح الأسئلة على الشخص، ساعده بفهمها والرد عليها وفقاً للتعليمات.

مرحباً، أنا هنا اليوم كي أسألك بعض الأسئلة.
الأسئلة التي سوف أسألك إياها هي بهدف التعلم والفهم كيف يقوم الأشخاص مع المحدودية العقلية بعمل أشياء معينة، مثل الذهاب إلى الطبيب، قضاء الوقت مع الأصدقاء أو الذهاب إلى مطعم.
نحن نريد معرفة إذا كانت هناك أشياء بإمكاننا فعلها كي تمكن الأشخاص مع المحدودية العقلية أن يكونوا أكثر مستقلين والتمتع أكثر من الأماكن التي يذهبون إليها.

هل توافق/ين الإجابة على بضع أسئلة؟

☐ نعم ☐ لا

للمرشد: بحالة لم يكن الشخص معني بالاشتراك، بكل مرحلة من اللقاء، احترم طلبه وتقبله.
قم بشكر الشخص، أنهى اللقاء وأبلغ المسؤول عنك.
بحالة وافق الشخص الإجابة على الأسئلة، يمكنك الإكمال وطرح الأسئلة.

سوف أقرأ عليك قائمة بأماكن، وأريك رسمة توضيحية لكل مكان.
بعدها سوف أسألك:

- كم مرة تذهب إلى تلك الأماكن
- كيف تصل إلى تلك الأماكن
- مع من تذهب إلى تلك الأماكن

بالأسئلة التالية:

1. افتح على الرسمة التوضيحية الملائمة في كراسة اللقاء.
2. أشر بالرمز ✓ على الأماكن الملائمة بالقائمة أدناه، بحسب إجابات الشخص.
3. تقدم بكراسة اللقاء صفحة بصفحة.

كم تزور المكان _____? [اسم المكان]			[إذا أجاب الشخص "قليلًا" أو "كثيرًا" أسأله:] كيف تصل الى _____? [اسم المكان]					[إذا أجاب الشخص "قليلًا" أو "كثيرًا" أسأله] هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟ (مثلًا مُرشد أو أحد الوالدين)?	
كثيرا	قليلًا	لا أزور	ماشيا	بالباص	بالقطار	بالتاكسي	يوصلونني	لوحدي	مع مرافق
									سوبر ماركت (دكان)
									مجمّع تجاري أو كنيون
									مطعم أو مقهى
									شاطئ البحر، الميناء (مكان مع سفن) أو مكان تنزه
									بركة
									منشآت رياضية
									منتزه ألعاب
									سينما: مكان مع قاعة لمشاهدة الأفلام على شاشة كبيرة
									قاعة للثقافة: مكان للعروض، مثل المسرح أو الكونسرت
									حدث أو فعالية للجميع. مثلًا: احتفالات العيد، عرض موسيقى بالخارج

[إذا أجاب الشخص "قليلًا" أو "كثيرًا" أسأله: هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟ (مثلًا مرشد أو أحد الوالدين)?]		[إذا أجاب الشخص "قليلًا" أو "كثيرًا" أسأله: كيف تصل الى _____? [اسم المكان]]		كم تزور المكان _____? [اسم المكان]						
مع مرافق	لوحدي	يوصلونني	بالتاكسي	بالقطار	بالباص	ماشيًا	لا أزور	قليلًا	كثيرًا	
										متحف: مكان معارض فنية. مثلًا: صور، رسومات
										مكتبة: مكان به الكثير من الكتب
										مركز جماهيري
										نادي اجتماعي
										مسجد أو كنيسة: مكان للصلاة (يجب الملاءمة لدين الشخص)
										بلدية أو مجلس محلي: المكان الذي يدير أحوال البلدة (يجب الملاءمة لمكان سكن الشخص)
										بنك: مكان يدير الأموال

كم تزور المكان _____? [اسم المكان] [إذا أجاب الشخص "قليلًا" أو "كثيرًا" اسأله:] كيف تصل إلى _____? [اسم المكان] [إذا أجاب الشخص "قليلًا" أو "كثيرًا" اسأله:] هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟ (مثلًا مرشد أو أحد الوالدين)؟									
كثيرا	قليلًا	لا أزور	ماشيا	بالباص	بالقطار	بالتاكسي	يوصلونني	لوحدي	مع مرافق
التأمين الوطني: منظمة تمنح الحقوق لمن يعيش بالدولة. مثلا: شخص مريض لوقت طويل لا يستطيع العمل، يقبض أحيانا مستحقات من التأمين الوطني									
صندوق مرضى أو صيدلية									
مكان آخر تذهب إليه: _____ _____ _____									

للمرشد:

اختر أحد الأماكن التي ذكر الشخص أنه قام زيارتها.
اسأل الشخص السؤال التالي بخصوص مكان كان قد زاره

عندما تصل الى _____ [اسم المكان]،

ما قد يساعدك على معرفة ما يفعلون هناك؟

بالأسئلة التالية:

1. أعرض الرسومات التوضيحية في الصفحة لكراسة اللقاء.
2. أشر بالرمز ✓ على الأماكن الملائمة بالقائمة أدناه، بحسب إجابات الشخص.

لا	نعم	
		لافتات
		ورقة مع شرح مكتوب
		فيديو قصير مع شرح
		موقع انترنت
		رسالة نصية اس. ام . اس
		شخص يشرح
		مكبر صوت (سماعة) الذي يمكن به سماع شرح

هل يوجد هناك مكان تريد الوصول اليه ولا تذهب اليه؟

☐ نعم ☐ لا

إذا أجاب الشخص "نعم"، اسأله:

لأي مكان تريد أن تصل ولكنك لا تفعل ذلك؟

إذا استصعب الشخص الإجابة، اقرأ من القائمة بعض الأماكن التي أجاب الشخص أنه لا يصل إليها، أو يصل إليها لأوقات متباعدة.

لماذا لا تستطيع الوصول الى _____ [اسم المكان]؟

في حالة استصعب الشخص الإجابة، بالإمكان سألته:
هل هناك وسائل تتيح لك الوصول؟ هناك شيء ناقص في المكان؟ هل تريد أن يلائموا شيئاً
بالمكان للتسهيل عليك الوصول اليه؟

شكراً لإجابتك على الأسئلة.

נספח מס' 4א: מסמך נלווה לשאלון (סמלים מותאמים עבור המרואיין) – בעברית

כלי המחקר פותח עבור קרן שלם על ידי

המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית

דצמבר 2019

**מסמך נלווה לשאלון
בפישוט לשוני
למרואיין**

**שאלון איתור צרכים להנגשה
של מידע במקומות ציבוריים
עבור אנשים עם מוגבלות שכלית**

מסמכים נוספים רלבנטיים –

- [חברת הנחיות לחוקר](#)
- [שאלון איתור צרכים להנגשה של מידע במקומות ציבוריים עבור אנשים עם מוגבלות שכלית](#)

סופר מרקט (מכולת)

כמה אתה מבקר בסופר מרקט?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לסופר מרקט?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

קניון או מרכז קניות

כמה אתה מבקר בקניון או מרכז קניות?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לקניון או מרכז קניות?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

מסעדה או בית קפה

כמה אתה מבקר במסעדה או בית קפה?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע למסעדה או בית קפה?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

חוף הים, טיילת או נמל (מקום של אוניות)

כמה אתה מבקר בחוף הים, נמל (מקום של אוניות) או טיילת?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לחוף הים, נמל (מקום של אוניות) או טיילת?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

בריקה

כמה אתה מבקר בבריקה?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לבריקה?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

מתקני ספורט

כמה אתה מבקר במתקני ספורט?

רבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע למתקני ספורט?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

פארק או גן שעשועים

כמה אתה מבקר בפארק או גן שעשועים?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לפארק או גן שעשועים?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

קולנוע

מקום עם אולם שאפשר לראות בו סרטים

כמה אתה מבקר בקולנוע?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לקולנוע?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

היכל תרבות

מקום שיש בו הופעות.
למשל: הצגה, קונצרט.

כמה אתה מבקר בהיכל תרבות?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע להיכל תרבות?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

אירוע או פעילות לכולם

למשל: חגיגות של חגים, הופעה בחוץ.

כמה אתה מבקר באירוע או פעילות לכולם?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לאירוע או פעילות לכולם?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

מוזיאון

מקום שיש בו תערוכות. למשל: תמונות, פסלים.

כמה אתה מבקר במוזיאון?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע למוזיאון?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

ספרייה

מקום שיש בו הרבה ספרים

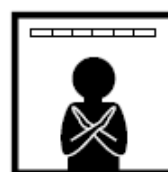
כמה אתה מבקר בספרייה?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לספרייה?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

מתנ"ס או מרכז חוגים

נכנס (sganot@kshalem.org)

כמה אתה מבקר במתנ"ס או מרכז חוגים?

רבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע למתנ"ס או מרכז חוגים?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

מועדון חברתי

למשל: מועדון אקו"ם, כנפיים של קרמבו, תנועת נוער.

כמה אתה מבקר במועדון חברתי?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע למועדון חברתי?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

בית כנסת, מסגד או כנסייה

מקום דת שבאים להתפלל בו

כמה אתה מבקר בבית כנסת, מסגד או כנסייה?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לבית כנסת, מסגד או כנסייה?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

עירייה או מועצה

מקום שמנהל את הישוב

כמה אתה מבקר בעירייה או מועצה?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לעירייה או מועצה?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

בנק

מקום שמטפל בכסף

כמה אתה מבקר בבנק?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לבנק?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

ביטוח לאומי

ארגון שנותן את הזכויות למי שגר במדינה.
למשל, אדם שחולה הרבה זמן ולא יכול לעבוד, מקבל לפעמים
כסף מביטוח לאומי.

כמה אתה מבקר בביטוח לאומי?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לביטוח לאומי?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

קופת חולים או בית מרקחת

כמה אתה מבקר בקופת חולים או בית מרקחת?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע לקופת חולים או בית מרקחת?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

מקום אחר שאתה מגיע אליו

כמה אתה מבקר ב_____?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע ל_____?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

כשאתה מגיע ל _____ [שם המקום],
מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?

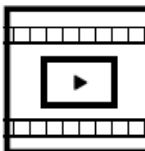
שלטים

דף עם הסבר כתוב

רמקול שאפשר לשמוע בו הסבר

סרט קצר עם הסבר

אתר אינטרנט

הודעת אס.אם.אס

אדם שמסביר

נספח מס' 4ב: מסמך נלווה לשאלון (סמלים מותאמים עבור המרואייין) – בערבית

تم تطوير أداة البحث لصندوق كامل بواسطة

المعهد الإسرائيلي للوصول المعرفي

ديسمبر 2019

الوثيقة المصاحبة للاستبيان

في التبسيط اللغوي

ال , الشخص , الذي , تتد مقابلته

استبيان يحدد احتياجات الوصول

للمعلومات في الأماكن العامة

للأشخاص ذوي الإعاقات الذهنية

وثائق أخرى ذات صلة -

- [دليل إرشادي للباحث](#)
- [استبيان يحدد احتياجات الوصول إلى المعلومات في الأماكن العامة للأشخاص ذوي الإعاقة الذهنية](#)

سوبر ماركت (دكان)

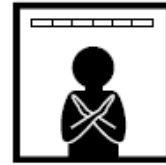
كم تزور السوبر ماركت؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى السوبر ماركت؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

مجمع تجاري أو كنيون

كم تزور المجمع التجاري أو مركز مشتريات؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى المجمع التجاري أو مركز المشتريات؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

مطعم أو مقهى

كم تزور مطعم أو قهوة؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى المطعم أو القهوة؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

شاطئ البحر، الميناء (مكان مع سفن) أو مكان تنزه

كم تزور شاطئ البحر، أو الميناء أو المتنزه؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى شاطئ البحر، الميناء أو المتنزه؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحديك أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

بركة

كم تزور البركة ؟

كثيرا

قليلا

لا أزور

كيف تذهب الى البركة

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

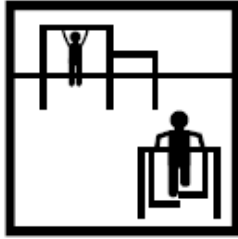
هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

منشآت رياضية

كم تزور منشآت رياضية ؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى المنشآت الرياضية

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

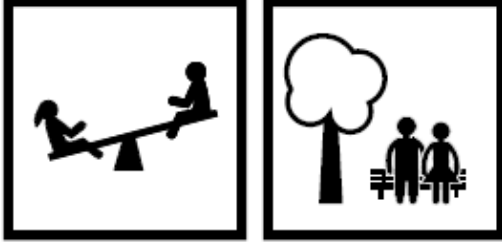

مع مرافق

لوحدي

منتزه ألعاب

كم تزور بارك أو حديقة ألعاب؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى البارك أو حديقة الألعاب؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحدا أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

سينما

مكان مع قاعة لمشاهدة الأفلام على شاشة كبير

كم تزور السينما ؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى السينما ؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

قاعة للثقافة

مكان للعروض، مثل المسرح أو الكونسرت

كم تزور قاعة ثقافية؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى قاعة ثقافية؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

حدث أو فعالية للجميع. مثل:

احتفالات العيد، عرض موسيقى بالخارج

كم تزور حدثا أو نشاطا للجميع ؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى حدثا أو نشاطا للجميع؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحدا أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

متحف

مكان معارض فنية. مثلا: صور، رسومات

كم تزور المتحف؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى المتحف ؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

مكتبة

مكان به الكثير من الكتب

كم تزور المكتبة؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى المكتبة ؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحدك أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

مركز جماهيري

كم تزور المركز الجماهيري أو مركز دورات؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى المركز الجماهيري أو مركز دورات؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

نادي اجتماعي

كم تزور نادي اجتماعي؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى النادي الاجتماعي؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

مسجد أو كنيس مكان للصلاة

يجب الملاءمة لدين الشخص

كم تزور الكنيس، المسجد أو الكنيسة ؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى الكنيس، المسجد أو الكنيسة ؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحدي أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

بلدية أو مجلس محلي

لمكان الذي يدير أحوال البلدة
(يجب الملاءمة لمكان سكن الشخص)

كم تزور البلدية أو المجلس المحلي؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى البلدية أو المجلس؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

بنك

مكان يدير الأموال

كم تزور البنك؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى البنك ؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

التأمين الوطني

منظمة تمنح الحقوق لمن يعيش بالدولة. مثلا: شخص مريض لوقت طويل لا يستطيع العمل، يقبض أحيانا مستحقات من التأمين الوطني

كم تزور التأمين الوطني؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى التأمين الوطني ؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

صندوق مرضى أو صيدلية

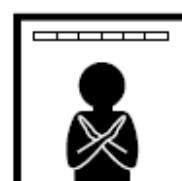
كم تزور صندوق المرضى أو الصيدلية؟

كثيرا

قليلًا

لا أزور

كيف تذهب الى صندوق المرضى أو الصيدلية؟

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق؟

مع مرافق

لوحدي

مكان آخر تذهب اليه:

كم تزور ال - _____ ?

كثيرا

قليل

لا أزور

كيف تذهب الى ال - _____ ?

يوصلونني

بالتاكسي

بالقطار

بالباص

ماشيا

هل تذهب لوحده أم مع مرافق?

مع مرافق

لوحدي

عندما تذهب الى _____ [اسم المكان]،
ماذا يمكن أن يساعدك لأن تفهم ماذا يفعلون هناك

لافتات

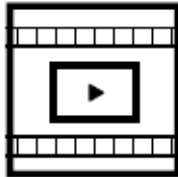
ورقة مع شرح مكتوب

فيديو قصير مع شرح

موقع انترنت

شخص يشرح

رسالة نصية اس. ام . اس

مكبر صوت (سماعة) الذي يمكن به سماع شرح

נספח מס' 5א: חוברת הנחיות למעביר השאלון (בעברית)

חוברת הנחיות לחוקר

שאלון צרכים להנגשה של מידע במקומות ציבוריים

עבור אנשים עם מוגבלות שכלית

פותח על ידי המכון הישראלי להנגשה קוגניטיבית, דצמבר 2019

מדריך יקר,

בשאלון שתעביר אוספים מידע על השתתפות של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בסוגי שירות שונים בסביבה.

המטרה של השאלון היא לשפר את השירות, כך שאנשים עם מוגבלות יוכלו להשתתף וליהנות ממה שקורה בסביבה בצורה מתאימה ונוחה.

קהל היעד של השאלון הוא אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית.

השאלונים הותאמו במיוחד ליכולות ולקשיים הקוגניטיביים של אנשים עם מוגבלות שכלית.

ההוראות במסמכים כתובות בלשון זכר, אך הן פונות לנשים ולגברים כאחד.

מה צריך להכין לפני המפגש עם האדם?

1. הכן מראש את כל הציווד הנדרש:

☐ פריט מס' 1 –

החוברת הזו – חוברת הנחיות לחוקר. החוברת מכילה:

1. הוראות והכנה לקראת העברת השאלון

2. תשובות אפשריות בפישוט לשוני/מותאמות (ראה נספח)

יש להציג אותן למרואיין בזמן המפגש.

☐ פריט מס' 2 –

שאלון איתור צרכים להנגשה של מידע במקומות ציבוריים עבור אנשים עם מוגבלות שכלית

יש לצלם בהתאם למספר המרואיינים.

☐ פריט מס' 3 –

מסמך נלווה לשאלון עבור המרואיין – המסמך מכיל סמלים מותאמים עבור המרואיין

כדי שיוכל להבין את השאלות שתשאל אותו.

יש לצלם בהתאם למספר המרואיינים

☐ כלי כתיבה

☐ דף לבן ריק

2. ענה על החלק הראשון של השאלון לגבי המרואיין בעצמך, ללא המרואיין.

3. בחר מראש מקום מתאים למפגש.
סביבה מתאימה היא תנאי הכרחי לקיום המפגש.
הסביבה של המפגש צריכה להיות:
נעימה, שקטה, מוארת וללא הסחות דעת.
למשל: ללא אנשים עוברים ושבים, ללא מסכים מרצדים.
4. התארגן ברמה האישית לקראת המפגש.
למשל: הצטייד בבקבוק מים, השתק את הטלפון הנייד.

חשוב מאוד

לפני המפגש עם האדם, וודא שכל ההוראות למדריך ברורות לך.
במהלך הקריאה, סמן את ההוראות שאינן ברורות עבורך.
במקרה שההוראות לא ברורות, אפשר לפנות לגב' שרון גנות,
מנהלת פיתוח ידע ושותפויות של קרן שלם.

פרטים ליצירת קשר:

טלפון 050-2885511

אימייל sganot@kshalem.org.il

מה צריך לדעת לפני המפגש עם האדם?

1. תקשורת:

במהלך השיחה, הקפד על:

- תקשורת מנומסת ומכבדת: הקפד על תקשורת בוגרת, בהתאם לגיל האדם(תקשורת לא ילדותית).
קצב דיבור סביר: לא מהיר מדי, לא איטי מדי.
עוצמת דיבור סבירה ומתאימה:
כשמדברים חזק, זה לא הופך את התוכן לברור יותר!
שימוש במושגים שמופיעים [בשאלון](#):
צוות הנגשה קוגניטיבית התאים את השאלונים לאנשים עם מוגבלות קוגניטיבית.
קבוצת מבקרים אישרה שהנוסח מובן לקהל היעד.
על כן, הקפד לדייק בהעברת השאלון:
הצמד לניסוחים של השאלות.

השתמש במונחים ובהסברים שכתובים.

אם האדם לא מבין, היעזר בהסברים ובדוגמאות שמופיעים בשאלון.
לדוגמה, לאחר המילה "קולנוע" בשאלון, מופיע הסבר לאדם שניתן להיעזר בו במידה ויש צורך:

"קולנוע: מקום עם אולם שאפשר לראות בו סרטים".

לאחר השימוש בהסבר הכתוב, אם האדם עדיין מתקשה, נסח את המשפט מחדש והוסף דוגמה.

2. התאמות מיוחדות:

יש להתאים את המפגש לכל אדם, בהתאם למוגבלות שלו:
יתכן שהאדם זקוק לכמה רגעים לפני שהוא עונה על שאלה.

אפשר לאדם לענות בקצב שלו.

אם לאחר פרק זמן האדם לא עונה, שאל את השאלה באופן שונה. האדם עלול להתקשות בשמירה על קשב לאורך זמן.

במידה והאדם נראה מוסח, עייף או חסר מנוחה:

הצע לאדם לשתות כוס מים.

הצע לאדם לצאת להפסקה קצרה (של כ-10 דקות).

מהו המבנה של המפגש?

המבנה של המפגש עוזר לאדם ולמדריך לחוש ביטחון, ולדעת מה יקרה בהמשך.

המבנה הקבוע של המפגש הוא:

1. הצגה עצמית

הקפד על הצגה עצמית, כפי שמופיעה בהתחלה כל שאלון:

• שם

• תפקיד

• המטרה של המפגש בקצרה

זכור: גם אם אתה זוכר את האדם, לא בטוח שהאדם זוכר את השם או את

התפקיד שלך.

2. אי הסכמה למענה על השאלון:

אחרי שמסבירים לאדם על המטרה של השאלון, מופיעה שאלה האם האדם מסכים

לענות על השאלות.

אפשר להמשיך לענות על השאלון רק אם האדם מסכים.

האדם יכול לבחור לפרוש מהמענה על השאלון בכל שלב.

במידה והאדם לא מעוניין להשתתף – כבד את הבקשה של האדם.
סיים את הפגישה, ועדכן את האחראי שלך.

3. שאלות ותשובות

הקרא את השאלות לאדם.
יתכן שהאדם יזדקק לכמה רגעים לפני שיענה על השאלה.
אפשר לאדם לענות בקצב שלו.
אין להאיץ באדם.
אם האדם לא מבין את השאלה, סייע לאדם בהבהרת המידע.
ההבהרות הן לגבי השפה בלבד, ללא פרשנות.
המנע מהסבר יתר, הובלה של האדם לתשובה מסוימת או דחיקה של האדם
"לזרוק תשובה".

4. תשובות אפשריות מותאמות (הנספח בחוברת זאת)

בחלק מהשאלות האדם צריך לבחור את התשובה שלו מתוך אפשרויות.
התשובות האפשריות המותאמות מסייעות לאדם לענות על השאלה.
לכל תשובה אפשרית יש סמל מתאים.

כשמשתמשים בתשובות אפשריות מותאמות:

הצג לאדם את התשובות האפשריות המותאמות והסמלים.
הסבר לאדם איך משתמשים בתשובות.
שמע את תשובתו של האדם, וסמן בשאלון במקום המתאים.

5. סיום הפגישה

כמו בכל המפגש, שמור על אוירה טובה ונעימה.
אפשר לאדם לשאול שאלות או לבקש הבהרות.
הודה לאדם על ההשתתפות שלו במפגש.

כלים לשימוש בעת העברת השאלון:

1. פריט מס' 2 - שאלון להעברה

השאלון מורכב משני חלקים.

החלק הראשון של שאלון הוא שאלות למדריך על האדם.

בחלק זה יש שאלות על רקע כללי של האדם, בהתאם למידע שיש לך על האדם.
יש להשלים חלק זה מחוץ למפגש עם האדם.

כך, אנחנו שומרים על הקשב של האדם רק למקומות שבהם המעורבות של האדם הכרחית.
החלק השני של השאלון הוא שאלות לאדם עם מגבלה שכלית התפתחותית:

אנא עבור איתנו על השאלות שבחלק זה, וכתוב את התשובות בעצמך.

2. פריט מס' 3 - [מסמך נלווה למרואיין](#)

מסמך עם סמלים.

המסמך עוזר להמחיש את המושג עליו שואלים.

למשל, ליד המילה "בית קפה", יש סמל של בית

קפה:

במהלך החלק השני של [השאלון להעברה](#) (החלק שממלאים יחד עם האדם),

בכל שאלה, הצג לאדם את הסמל הרלוונטי לשאלה שבמסמך למרואיין.

3. תשובות אפשריות מותאמות ואיסוף תשובות מהאדם

לכל שאלה סגורה יש תשובות אפשריות מותאמות.

לכל תשובה אפשרית התאמנו סמל מיוחד.

למשל, לתשובה "הרבה", התאמנו את הסמל

הבא:

במהלך החלק השני של השאלון להעברה, במידה ומדובר בשאלה סגורה הצג את התשובות

האפשריות המותאמות.

התשובות האפשריות המותאמות נמצאות בנספח שבחוברת זאת.

כמו כן, יש להגיע עם דף לבן ריק למפגש.

הסתר עם הדף הריק שורות עם תשובות אפשריות מותאמות שאינן רלוונטיות באותו שלב.

לדוגמה:

כשאתה שואל: "כמה אתה מבקר בסופר מרקט (מכולת)?"

הצג את שורת התשובות האפשריות המותאמות: "הרבה, קצת, בכלל לא",

שבנספח של חוברת זו.

הסתר עם הדף הריק את שורות התשובות האפשריות המותאמות הבאות.

- אם האדם ענה "בכלל לא":

עבור לשאלה על המקום הבא (למשל, "קניון או מרכז קניות").

- אם האדם ענה "הרבה" או "קצת":

1. שאל את השאלה: "איך אתה מגיע לסופר מרקט (מכולת)?"

חשוף את השורה השנייה של התשובות האפשריות המותאמות: "ברגל, אוטובוס, רכבת, מונית, מסיעים אותי", שבנספח של חוברת זו.

2. שאל את השאלה: "אתה מגיע לבד או עם מלווה (למשל: מדריך, הורה)?"

חשוף את השורה השלישית של התשובות המותאמות: "לבד, עם מלווה", שבנספח של חוברת זו.

עבור לשאלה על המקום הבא (למשל, "קניון או מרכז קניות").

לאחר שסיימת לשאול על כל המקומות השונים, מופיעה שאלה פתוחה:

"כשאתה מגיע ל _____ [שם המקום],

מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?"

אנא אפשר לאדם לענות באופן חופשי.

במידה והאדם זקוק להכוונה, הצג את המשך הסמלים [מהמסמך הנלווה למרואיין](#) בזה אחר זה. עבור כל אחד מהסמלים, הצג לאדם את שורת התשובות האפשריות המותאמות העליונה, שנמצאת בנספח של חוברת זו.

שים לב:

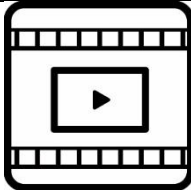
- השאלון מועבר במגוון קהילות ומגזרים.
- עליך להתאים את השאלון תרבותית ודתית לאדם שמולך.
- הדבר מתבטא ב-2 שאלות עיקריות:
1. כששואלים על בית כנסת, מסגד או כנסייה (סעיף 15), אנא ציין את מוסד הדת הרלוונטי לאדם שמולך, והצבע על התמונה המתאימה בחוברת המרואיין שלו.
 2. כששואלים על עירייה או מועצה (סעיף 16), אנא ציין את המוסד המתאים לאדם לפי סביבת המגורים הנוכחית של האדם.

נספח: שאלות אפשריות מותאמות

כמה אתה מבקר ב _____ ?		
בכלל לא	קצת	הרבה
		

איך אתה מגיע ל _____ ?				
מסיעים אותי	מונית	רכבת	אוטובוס	ברגל
				

אתה מגיע לבד או עם מלווה (למשל: מדריך, הורה)?	
עם מלווה	לבד
	

מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?			
לא	כן		
			שלטים
			דף עם הסבר כתוב
			סרט קצר עם הסבר
			אתר אינטרנט
			הודעת אס.אם.אס
			אדם שמסביר
			רמקול שאפשר לשמוע בו הסבר

יש מקום שאתה רוצה להגיע אליו, אבל אתה לא מגיע אליו?	
לא	כן

כתיב تعليمات الكتيب

استبيان احتياجات لإتاحة المعلومات في الأماكن العامة

من أجل الأشخاص ذوي الإعاقات العقلية

تم تطويره من قبل المعهد الإسرائيلي للوصول المعرفي ، كانون الأول 2019

تعليمات للمرشد

المرشد العزيز،

في هذا الاستبيان الذي سوف تمرره يتم تجميع معلومات عن اشتراك أشخاص ذوي إعاقات عقلية تنموية بأنواع مختلفة من الخدمات المختلفة في محيطها.

هدف هذا الاستبيان هو تحسين الخدمة، بشكل يمكن الأشخاص ذوي الإعاقات بالاشتراك والتمتع مما يحدث في محيطهم بصورة ملائمة ومريحة.

جمهور الهدف للاستبيان هم أشخاص ذو قدرات عقلية تنموية محدودة.

تمت ملائمة الاستبيانات بشكل خاص للقدرات والمصاعب الإدراكية للأشخاص ذوي القدرات العقلية المحدودة.

ان التعليمات في المستندات مكتوبة بصيغة المذكر، لكنها تتوجه للنساء والرجال على حد سواء.

ماذا يجب أن تجهز قبل اللقاء مع الشخص؟

5. جهز مسبقاً جميع المعدات اللازمة:

☐ البند رقم 1

هذا الكتيب - دليل إرشادي للباحث. يحتوي الكتيب على:

1. التعليمات والإعداد لنقل الاستبيان

2. الإجابات الممكنة في التبسيط اللغوي / المكيف (انظر الملحق)

يجب تقديمها إلى الشخص الذي تتم مقابلته أثناء الجلسة.

☐ البند رقم 2

استبيان يحدد احتياجات الوصول إلى المعلومات في الأماكن العامة للأشخاص ذوي الإعاقة الذهنية

خذ نسخاً وفقاً لعدد الأشخاص الذين تمت مقابلتهم.

☐ البند رقم 3

الوثيقة المصاحبة للمقابلة -

يحتوي المستند على أيقونات مخصصة للشخص الذي تتم مقابلته حتى يتمكن من فهم الأسئلة التي ستطرحها عليه.

خذ نسخًا وفقًا لعدد الأشخاص الذين تمت مقابلتهم

☐ أداة كتابة

☐ ورقة بيضاء فارغة

6. أجب على الجزء الأول من الاستبيان حول الشخص الذي تمت مقابلته بنفسك دون مقابلته.

7. اختر مكانا ملائما للقاء بشكل مسبق.

مكان ملائم هو شرط الزامي لإجراء اللقاء.

بيئة اللقاء يجب أن تكون:

لطيفة، هادئة، مضاء وبدون ملهيات.

مثلا: بدون أشخاص آتون وذاهبون، بدون شاشات تومض.

8. التنظيم على المستوى الشخصي قبل اللقاء.

مثلا: تزود بزجاجة ماء، اكنم هاتفك الجوال.

هام جدا

قبل الالتقاء مع الشخص، تأكد من أن جميع التعليمات للمرشد واضحة لك.

خلال القراءة، أشر الى التعليمات الغير مفهومة لك.

في حال أن التعليمات غير واضحة، من الممكن التوجه الى السيدة شارون جانوت،

مديرة تطوير المعلومات والشرابات في صندوق شاليم.

تفاصيل للاتصال:

هاتف 050-2885511

البريد الالكتروني sganot@kshalem.org.il

ماذا يجب أن تعرف قبل اللقاء مع الشخص؟

3. تواصل:

خلال الحديث، احرص على:

- تواصل مؤدب ومحترم: احرص على اتصال ناضج، وفقا لسن الشخص (اتصال غير صبياني) ..

وتيرة الحديث معقولة: غير سريعة جدا، غير بطيئة جدا.

قوة الحديث معقولة وملائمة:

الحديث بصوت عالي، لا يجعل الفحوى مفهوما أكثر!

استخدام المصطلحات التي تظهر في الاستبيان:
طاقم الإتاحة الإدراكي قام بملائمة الاستبيانات للأشخاص ذوي القدرات الإدراكية المحدودة.
مجموعة نقاد وافقت على أن الصيغة مفهومة لجمهور الهدف.
لهذا، احرص على نقل الاستبيان بصورة دقيقة:
تشبث بصيغة الأسئلة.
استخدم المصطلحات والشرح المكتوب.
في حال أن الشخص، لم يفهم، استعن بالشرح والأمثلة التي تظهر في الاستبيان.
مثلا، بعد الكلمة "سينما" في الاستبيان، يظهر شرح للشخص والذي من الممكن الاستعانة به عند الحاجة:
"سينما: مكان مع قاعة الذي يمكن مشاهدة أفلام به".
بعد استخدام الشرح المكتوب، في حال ما زال الشخص يواجه صعوبة، قم بصياغة الجملة من جديد وأضف
مثالا.

4. ملائمة خاصة:

يجب ملائمة اللقاء لكل شخص، وفقا لمحدوديته:
من الممكن أن يكون الشخص محتاجا لبضعة لحظات قبل الإجابة على السؤال.
أتح للشخص الإجابة حسب وتيرته.
في حال أنه بعد برهة من الزمن لم يجب الشخص، اسأل السؤال بشكل مختلف. من الممكن أن يجد الشخص
صعوبة في الإصغاء لمدة طويلة.
في حال أن الشخص بدا لك متشتت، تعب أو لا يشعر براحة:
اعرض على الشخص شرب كأس ماء.
اعرض على الشخص الخروج لاستراحة قصيرة (لمدة 10 دقائق تقريبا).

ما هو مبنى اللقاء؟

مبنى اللقاء يساعد الشخص والمرشد بالشعور بالأمان، ومعرفة ماذا سيحدث بعد ذلك.
المبنى الثابت للقاء هو:

6. تعريف نفسك

احرص على تعريف نفسك، كما يظهر في بداية كل استبيان:

- الاسم
- الوظيفة

• هدف اللقاء باختصار

تذكر: حتى لو كنت تذكر الشخص، ليس مؤكداً أن الشخص يتذكر اسمك ووظيفتك.

7. عدم الموافقة على الإجابة على الاستبيان:

بعد أن يتم الشرح للشخص عن هدف الاستبيان، يظهر سؤال هل يوافق الشخص أن يجيب على

الأسئلة

من الممكن الاستمرار بالإجابة على الاستبيان فقط إذا وافق الشخص.

يمكن للشخص اختيار عدم الاستمرار في الإجابة على الاستبيان في كل مرحلة.

في حال أن الشخص لا يرغب في الاشتراك- احترم طلب الشخص.

أنه اللقاء، وقم بإبلاغ المسؤول عنك.

8. أسئلة وأجوبة

اقرأ الأسئلة أمام الشخص.

من الممكن أن يحتاج الشخص لعدة لحظات قبل الإجابة على السؤال.

أتح للشخص الإجابة وفق وتيرته.

يمنع أن تطلب من الشخص أن يسرع بالإجابة.

في حال أن الشخص لا يفهم السؤال، ساعده بتوضيح المعلومات.

التوضيح بخصوص اللغة فقط، بدون تفسير.

امتنع عن الشرح الزائد، توجيه الشخص لإجابة معينة أو دفع الشخص "للإلقاء إجابة".

9. إجابات ممكنة ملائمة (صفحة في ملحق هذا الكتيب في هذا الكتيب)

في قسم من الأسئلة على الشخص اختيار الإجابة من عدة إجابات.

الإجابات الممكنة المتاحة تساعد الشخص في الإجابة على السؤال.

لكل جواب ممكن يوجد رمز ملائم.

عند استخدام أجوبة ممكنة متاحة:

اعرض على الشخص الإجابات الممكنة المتاحة والرموز.

اشرح للشخص كيفية استخدام الأجوبة.

اسمع جواب الشخص، وأشر في المكان الملائم في الاستبيان.

10. إنهاء اللقاء

كما في كل اللقاء، حافظ على جو جيد ولطيف.

أتح للشخص أن يسأل أسئلة أو أن يطلب توضيحات.

أشكر الشخص على اشتراكه في اللقاء.

أدوات للاستخدام خلال نقل الاستبيان:

4. البند رقم 2 -

استبيان يحدد احتياجات الوصول إلى المعلومات في الأماكن العامة للأشخاص ذوي الإعاقة الذهنية

الاستبيان مكون من قسمين..

القسم الأول من الاستبيان هو أسئلة للمرشد بخصوص الشخص.

في هذا القسم توجد أسئلة عن الخلفية العامة للشخص، وفقا للمعلومات التي تملكها عن الشخص.

يجب إكمال هذا القسم خارج اللقاء مع الشخص.

هكذا، نحن نحافظ على إصغاء الشخص فقط في الأماكن التي يكون تدخله إلزامي.

القسم الثاني من الاستبيان هو أسئلة للشخص مع محدودية عقلية تنموية:

يرجى المرور معه على الأسئلة في هذا القسم، وكتابة الأجوبة بنفسك.

5. البند رقم 3 -

الوثيقة المصاحبة للمقابلة -

كتيب مع رموز.

هذا الكتيب يساعد على توضيح المصطلح الذي تسأل عنه.

مثلا، بجانب الكلمة "قهوة"، هناك رمز للقهوة:

خلال القسم الثاني من الاستبيان للنقل (القسم الذي تتم تعبئته مع الشخص)،

في كل سؤال، اعرض على الشخص الرمز ذو العلاقة للسؤال في كتيب من يتم اللقاء معه.

6. أجوبة ممكنة متاحة وتجميع أجوبة من الشخص

لكل سؤال مغلق توجد أجوبة ممكنة متاحة.

لكل جواب ممكن لائمتنا رمزا خاصا.

مثلا، للجواب "كثيرا"، لائمتنا الرمز التالي:

خلال القسم الثاني من الاستبيان للنقل، في حال كان السؤال مغلقا اعرض الأجوبة الممكنة المتاحة.

الأجوبة الممكنة المتاحة موجودة في الصفحة في ملحق هذا الكتيب في هذا الكتيب.

أضف الى ذلك، يجب أن تحضر الى اللقاء مع ورقة بيضاء.
بمساعدة الورقة البيضاء قم بإخفاء أسطر مع الأجوبة الممكنة المتاحة التي لا علاقة لها في نفس المرحلة؟
مثلا:

عندما تسأل: "كم تزور السوبر ماركت (الدكان)؟"
اعرض سطر الأجوبة الممكنة المتاحة: "كثيرا، قليلا، أبدا"، الموجودة في صفحة في ملحق هذا الكتيب.
اخف سطر الأجوبة الممكنة المتاحة التالية بواسطة الورقة البيضاء

- اذا أجاب الشخص "أبدا".

انتقل الى السؤال عن المكان التالي (مثلا مجمع تجاري أو مركز مشتريات).
• اذا اجاب الشخص "كثيرا" أو قليلا".

3. اسأل السؤال: "كيف تصل الى السوبر ماركت (الدكان)؟"
اكتشف السطر الثاني من الأجوبة الممكنة المتاحة: "مشيا، بالباص، القطار، سيارة أجرة (تاكسي)،
يوصلوني"، الموجودة في الصفحة في ملحق هذا الكتيب.
4. اسأل السؤال: "أنت تحضر لوحده أم مع مرافق (مثلا: مرشد، أحد الوالدين)؟"
اكتشف السطر الثالث من الأجوبة المتاحة: "لوحدي، مع مرافق"، الموجودة في الصفحة في ملحق
هذا الكتيب.

5. انتقل الى السؤال عن المكان التالي (مثلا، "مجمع تجاري أو مركز مشتريات").

بعد أن أنهيت طرح الأسئلة عن الأماكن المختلفة، يظهر سؤال مفتوح:

"عندما تصل الى _____ [اسم المكان]،
ماذا يمكن أن يساعدك على فهم ماذا يفعلون هناك؟"

رجاء أتح للشخص الإجابة بشكل حر.

في حال أن الشخص كان بحاجة الى توجيه، اعرض تكملة الرموز الموجودة في كتيب من يتم اللقاء معه واحدا بعد الآخر.

لكل واحد من الرموز، اعرض للشخص سطر الأجوبة الممكنة المتاحة العليا، الموجودة في الصفحة في ملحق هذا الكتيب .

انتبه:

يتم نقل الاستبيان في العديد من المجموعات والمجتمعات.
عليك ملائمة الاستبيان بشكل ثقافي وديني للشخص الموجود أمامك.
ينعكس هذا في سؤاليين أساسيين:

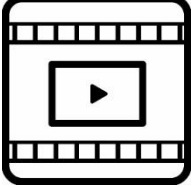
1. عند السؤال عن الكنيس، مسجد أو كنيسة (البند 15)، يرجى ذكر اسم المؤسسة الدينية ذات العلاقة للشخص الموجود أمامك، والإشارة الى الصورة الملائمة في كتيب من يجري معه اللقاء.
2. عند السؤال عن البلدية أو المجلس (البند 16)، يرجى ذكر المؤسسة الملائمة للشخص وفقا لبيئة السكن الحالية للشخص.

الملحق: الأسئلة المخصصة الممكنة

كم تذهب الى _____ ?		
أبدا	قليلًا	كثيرًا

كيف تذهب الى _____ ?				
يوصلوني	سيارة أجرة (تاكسي)	قطار	باص	مشيا

أنت تذهب لوحده أو مع مرافق (مثلا: مرشد، أحد الوالدين)؟	
مع مرافق	وحدي

ماذا يمكن أن يساعدك أن تفهم ماذا يفعلون؟			
لا	نعم		
			لافتات
			ورقة مع شرح مكتوب
			فيديو قصير مع شرح
			موقع انترنت
			رسالة نصية اس. ام . اس
			شخص يشرح
			مكبر صوت (سماعة) الذي يمكن به سماع شرح

هل يوجد أماكن ترغب أن تذهب إليها، لكنك لا تذهب إليها؟	
لا	نعم

נספח 6: מועדי הסדנאות שהתקיימו במסגרות ומספר אנשי הצוות שהשתתפו בהן

מס' מחוז	שם מסגרת	שם רשות	מפעיל	מועד הסדנא	מס' משתתפים בסדנא
1	מע"ש חדרה	חדרה	עיריית חדרה	08.05.22	9
2	מע"ש כפר קרע	כפר קרע	מעונות סאלם	08.06.22	8
3	מע"ש עוספייא	עוספייא	אלווין ישראל	08.06.22	10
4	מע"ש יחדיו ב"ש	באר שבע	יחדיו	27.03.22	5
5	מע"ש אשדוד	אשדוד	עיריית אשדוד	06.03.22	9
6	תעסוקה נתמכת אשדוד	אשדוד	עיריית אשדוד	25.05.22	17
7	מע"ש עלי שיח אשדוד	אשדוד	עלי שיח	06.06.22	4
8	מרכז תעסוקה אלווין	ירושלים	אלווין ישראל	06.04.22	5
9	מע"ש לוד	לוד	עיריית לוד	21.03.22	18
10	מרכז קשת חולון	חולון	אלווין ישראל	21.03.22	15
11	מרכז תעסוקה לב רבקה	בני ברק	אוהל שרה	31.07.22	12
12	מע"ש טייבה, צ'יימס	טייבה	צ'יימס	11.05.22	1
113					

אתם השתתפתם במחקר של קרן שלם בנושא:
מה צריך לעשות כדי שאנשים עם מוגבלות שכלית
יוכלו להיות יותר עצמאיים וליהנות במקומות שהם רוצים

אתם עזרתם לנו ללמוד

אנחנו רוצים להגיד לכם:

תודה!

